

ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

สนใจ ตามแต่รัมย์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

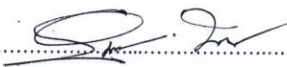
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2560

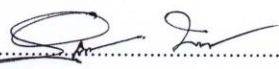
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ สมใจ ตามแต่รัมย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร.อุษณกร ทาวะรัมย์)

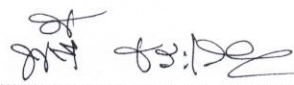
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.อุษณกร ทาวะรัมย์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.รชฎ จันทร์น้อย)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนิช ธารเสนา)

วันที่...10...เดือน.....เมษายน.....พ.ศ....2560.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี” สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาจากหลายท่าน ที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือ และให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้องอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอาจารย์ ดร. อุษณากร ทาวะรัมย์ อาจารย์ที่ปรึกษา ได้ให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขงานนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จสมบูรณ์ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ได้ให้วิชาการศึกษา และอำนวยความสะดวกในการศึกษาจนผู้ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ นางชัชชนีย์ จันเสีรัมย์ พัฒนาการอำเภอพานทอง เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านอำเภอพานทอง และประชาชนอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีทุกท่าน ที่อนุเคราะห์ให้จัดเก็บข้อมูล และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน

นอกจากนี้ ต้องขอขอบพระคุณ บุคคลพิเศษสำหรับผู้มีพระคุณสูงสุดคือ บิดา มารดา ผู้ที่ให้ชีวิต โอกาส และอนาคตที่ดี ขอขอบคุณผู้มีพระคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ กัลยาณมิตรทุกท่านสำหรับคำปรึกษาและกำลังใจในยามที่เหนื่อยท้อแท้หมดกำลังใจ ได้เกื้อกูลให้มีโอกาสในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณอย่างสูง

สมใจ ตามแต่รัมย์

58930127: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)
 คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ/ ระดับความสำเร็จ/ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
 สมใจ ตามแต่รัมย์: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
 อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี (FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF MODEL
 VILLAGES FOR SUFFICIENCY ECONOMY, AMPHOE PANTHONG, CHON BURI
 PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: อุษณากร ทาวะรัมย์, รป.ค. 85 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
 อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจ
 พอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจ
 พอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ประชาชน
 ที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทองทั้ง 10 หมู่บ้าน จำนวนประชากร
 7,342 คน และกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยคั้งนี้
 คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่า ระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง
 จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับมาก ส่วนระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
 ความความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ พบว่า ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม อยู่ใน
 ระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐปัจจัย ด้านผู้นำชุมชน
 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย และปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ ส่วนอันดับสุดท้าย
 คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน และปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง
 ต้นแบบ พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (Beta = 0.307**) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
 (Beta = 0.221**) ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ (Beta = 0.216**) และด้านปัจจัยการมีส่วนร่วม
 (Beta = 0.194**) ส่งผลทางบวกต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
 ส่งผลสูงสุด และทั้ง 4 ปัจจัยนี้สามารถพยากรณ์ความสำเร็จของหมู่บ้านฯ ได้ร้อยละ 64 ($R^2 = .640$)
 ส่วนปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย และปัจจัยด้านสังคมวัฒนธรรมชุมชนไม่ส่งผล
 ต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ฯ

58930127: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.

(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: FACTORS AFFECTING SUCCESS/ LEVEL OF SUCCESS/ A MODEL

VILLAGES FOR SUFFICIENCY ECONOMY

SOMJAI TAMTEARUM: FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF MODEL
VILLAGES FOR SUFFICIENCY ECONOMY, AMPHOE PANTHONG, CHON BURI
PROVINCE. ADVISOR: AUSANAKORN TARVAROM, D.P.A. 85 P. 2017.

The purpose of this study was to determine a level of success of model villages for Economy Sufficiency, located in Amphoe Panthong, Chon Buri Province. Also, this study intended to examine factors affecting the success of these villages for Sufficiency Economy. The population of this study was 7,342 people living in 10 villages for Economy Sufficiency. The subjects participating in this study were 380 residents. The instrument used to collect the data was a questionnaire. The statistical tests used to analyze the collected data included frequency, percentage, means, standard deviation, and Stepwise Multiple Regression.

The results of this study revealed that the subjects rated the level of success of model villages for Sufficiency Economy, located in Amphoe Panthong, Chon Buri Province at a high level. Also, they considered the social-cultural factor the most influential factor affecting the success of these model villages for Sufficiency Economy, followed by the factors in relation to governmental support, community leaders, community participation, networks, natural resources, and household economy, respectively.

Specifically, it was found that various factors contributed to the success of model villages for Sufficiency Economy, located in Amphoe Panthong, Chon Buri Province. These included the factors relating to governmental support (Beta = 0.307), economy (Beta = 0.221), natural resources (Beta = 0.216), and community participation (Beta = 0.194) which positively influenced the success of model villages for Economy Sufficiency at a significant level of .01. In particular, the factors relating to governmental and private supports accounted for the success of model villages for Sufficiency Economy at the highest level. All of these four factors were predictive of the success of model villages for Sufficiency Economy at 64% ($R^2 = .640$). Finally, the factors in relation to community leaders, network, and community society-culture did not affect the success of model villages for Sufficiency Economy.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จ.....	7
แนวคิดการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ.....	10
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ.....	13
บริบทพื้นที่.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	36
การสร้างและและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ.....	39
เกณฑ์การแปลผล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	41
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	42
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ....	46
ตอนที่ 3 ความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ.....	53
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จ ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ.....	58
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	73
ภาคผนวก ก.....	74
ภาคผนวก ข.....	76
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สรุปจำนวนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จำนวน 10 หมู่บ้าน..... 23
2	สรุปตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ..... 27
3	แหล่งที่มาตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา..... 30
4	จำนวนสัดส่วนประชากรที่มีรายชื่ออยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง..... 35
5	ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม จำแนกตามรายด้าน..... 38
6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ และการศึกษา..... 42
7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพและรายได้..... 43
8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน ระยะเวลาอยู่อาศัย และตำแหน่งในหมู่บ้าน..... 44
9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ และอันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง โดยภาพรวม..... 46
10	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้นำชุมชน..... 47
11	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย..... 48
12	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม..... 49
13	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน..... 50
14	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม..... 50
15	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ..... 51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
16	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ.....	52
17	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ และอันดับ ระดับความสำเร็จ ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยภาพรวม.....	53
18	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านจิตใจและสังคม.....	54
19	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านเศรษฐกิจ.....	55
20	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านการเรียนรู้.....	56
21	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	57
22	ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จ ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ และระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง).....	58
23	ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจ พอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง (Y _i) โดยวิธีขั้นตอนแบบเสถียรไวกส์ (Stepwise mehod).....	59
24	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	60

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
2 กรอบแนวคิดทางการวิจัย.....	30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐที่ให้ความสำคัญและน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าวมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนภารกิจในการพัฒนาชนบท โดยได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชนบทมีวิถีชีวิตบนความพอประมาณ ดำเนินชีวิตบนพื้นฐานความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอก โดยการใช้ความรู้ อย่างมีเหตุผลกับคุณธรรมเป็นเงื่อนไขในการดำเนินชีวิต เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสำคัญของการพัฒนา ที่คนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้วยเป้าหมายดังกล่าว จึงได้กำหนดดำเนินการพัฒนาหมู่บ้านทั่วประเทศโดยมีการประเมินผลเพื่อยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ในหมู่บ้านที่มีการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านเกณฑ์ 6 ด้าน 12 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การลดรายจ่าย 2) การเพิ่มรายได้ 3) การออม 4) การเรียนรู้ 5) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และ 6) ด้านความเอื้ออาทรต่อกัน

ในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการเพิ่มคุณภาพในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบดังกล่าว โดยมีการพัฒนาใน 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด เป็นเกณฑ์สำหรับการประเมิน (สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนครราชสีมา, 2554) ดังนี้

1. ด้านจิตใจและสังคม ที่บ่งบอกถึงคนในหมู่บ้านและชุมชนจะต้องมีความสามัคคีและความร่วมมือ มีกองทุนสวัสดิการ ยึดมั่นในหลักการประชาชน โดยมีคุณธรรม ปลอดภัยพอ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำรงชีวิต
2. ด้านเศรษฐกิจ มีการส่งเสริมให้คนในชุมชนได้จัดทำบัญชีครัวเรือน มีกิจกรรมการลดรายจ่ายและสร้างรายได้ การรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ มีกิจกรรมการออม มีการดำเนินงานในรูปวิสาหกิจชุมชน
3. ด้านการเรียนรู้ ที่หมู่บ้านและชุมชนต้องมีฐานข้อมูลชุมชน มีการใช้ประโยชน์จากแผนชุมชน มีการค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่น มีการสร้างเครือข่ายภาคีการพัฒนา และเน้นหลักการพึ่งตนเอง
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคนในหมู่บ้านและชุมชนมีจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานทดแทนจากทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน

จากเกณฑ์ชีวิตการพัฒนาดังกล่าวข้างต้น ใช้เป็นแนวทางในการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ที่กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินการ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับ “พออยู่ พอกิน” เป็นหมู่บ้านต้นแบบในการใช้ชีวิตพึ่งตนเอง เน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ส่งเสริมการออมในระดับครัวเรือน

2. ระดับ “อยู่ดี กินดี” เป็นหมู่บ้านต้นแบบการบริหารการพัฒนาในรูปแบบของกลุ่ม องค์กร เพื่อเพิ่มรายได้และขยายโอกาสให้กับคนในชุมชนในระบบกลุ่ม

3. ระดับ “มั่งมี ศรีสุข” เป็นหมู่บ้านต้นแบบการบริหารการพัฒนาในรูปแบบองค์กรเครือข่าย เพื่อใช้ศักยภาพในการดำเนินการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และการจัดสวัสดิการชุมชน

ซึ่งการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบทั้ง 3 ระดับ มีกลไกสำคัญขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน คือ ครอบครัวยุคใหม่

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ได้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้ดำเนินงานเกี่ยวกับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปี พ.ศ. 2559 จำนวน 10 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) บ้านหนองกาน้ำ 2) บ้านมาบโป่ง-สะเดา 3) บ้านหัวไร่ 4) บ้านอ้อมแก้ว 5) บ้านแหลมแค 6) บ้านหนองสองห้อง 7) บ้านโป่งตามูข 8) บ้านหนองแซ่แว่น 9) บ้านเนิน-แสมสาร 10) บ้านเก่า ซึ่งกระจายอยู่ในพื้นที่แต่ละตำบล

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทองว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบใน 3 ระดับ คือ ระดับพออยู่ พอกิน ระดับอยู่ดี กินดี ระดับมั่งมี ศรีสุข เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานของหมู่บ้านอื่น ๆ ในอำเภอพานทองและพื้นที่ใกล้เคียง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
2. สามารถนำปัจจัยความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในปี พ.ศ. 2560 ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยแบ่งปัจจัยออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ ด้านผู้นำชุมชน ด้านภาคีเครือข่าย ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม-วัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยภายนอก มี 1 ปัจจัย คือ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงมีตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรตาม คือ ระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ตัวแปรอิสระ มี 7 ตัวแปร ได้แก่ 1) ด้านผู้นำชุมชน 2) ด้านภาคีเครือข่าย 3) ด้านการมีส่วนร่วม 4) ด้านเศรษฐกิจครัวเรือน 5) ด้านสังคม-วัฒนธรรม 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และ 7) ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้เลือกพื้นที่ศึกษา คือ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จำนวน 10 หมู่บ้าน จำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้าน 7,342 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง, 2559) โดยแบ่งออกเป็น ตำบลโคกขี้หนอน จำนวน 2 หมู่บ้าน ตำบลมาบโป่ง จำนวน 3 หมู่บ้าน ตำบลหนองหงษ์ จำนวน 2 หมู่บ้าน ตำบลบางหัก จำนวน 1 หมู่บ้าน ตำบลหน้าประคู้ จำนวน 1 หมู่บ้าน และตำบลบ้านเก่า จำนวน 1 หมู่บ้าน

3. ขอบเขตด้านประชากรการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง ทั้ง 10 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 7,342 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง, 2559)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ หมายถึง ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เกณฑ์การพัฒนา 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัดของกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ดังนี้

ด้านจิตใจและสังคม หมายถึง คนในหมู่บ้านและชุมชนจะต้องมีความสามัคคีและความร่วมมือ มีกองทุนสวัสดิการ ยึดมั่นในหลักการประชาชน โดยมีคุณธรรม ปลอดภัยพอ และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำรงชีวิต

ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง มีการส่งเสริมให้คนในชุมชนได้จัดทำบัญชีครัวเรือน มีกิจกรรมการลดรายจ่ายและสร้างรายได้ การรวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ มีกิจกรรมการออม มีการดำเนินงานในรูปวิสาหกิจชุมชน

ด้านการเรียนรู้ หมายถึง หมู่บ้านต้องมีฐานข้อมูลชุมชน มีการใช้ประโยชน์จากแผนชุมชน มีการค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่น มีการสร้างเครือข่ายภาคีการพัฒนา และเน้นหลักการพึ่งตนเอง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง หมู่บ้านและชุมชนมีจิตสำนึกอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใช้พลังงานทดแทนจากทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยภายใน หมายถึง องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ได้แก่ ผู้นำ การมีส่วนร่วม ภาคีเครือข่าย สังคม-วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และเศรษฐกิจ

ผู้นำ หมายถึง ผู้นำที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับในหมู่บ้าน สามารถชักจูงหรือนำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้คนในหมู่บ้านมีส่วนร่วม ตั้งแต่ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ ร่วมประเมินผล โครงการ

ภาคีเครือข่าย หมายถึง กลุ่มและองค์กรภายในหมู่บ้านที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การมีกิจกรรม การสื่อสารความร่วมมือ การพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ตลอดจนมีเป้าหมายร่วมกัน

สังคม-วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่คนในหมู่บ้านได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ความเชื่อ การนับถือศาสนา ประเพณี และความสามัคคี เป็นต้น

ทุนธรรมชาติ หมายถึง สภาพทั่วไปของหมู่บ้านและความอุดมสมบูรณ์ที่มีเพียงพอที่เอื้อในการนำมาใช้ดำเนินชีวิตของคนในหมู่บ้าน ทั้งทางด้านอุปโภคบริโภคและคนในหมู่บ้านเองมีการอนุรักษ์รักษาไว้ซึ่งทรัพยากรเหล่านั้น

เศรษฐกิจครัวเรือน หมายถึง รายได้ที่เกิดจากการประกอบอาชีพของครัวเรือนในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นอาชีพสุจริต สามารถเลี้ยงดูตัวเองครอบครัวได้ไม่เดือดร้อน ตลอดจนในครัวเรือนมีการออม เพื่อพึ่งพาตนเอง

ปัจจัยภายนอก หมายถึง องค์ประกอบที่อยู่ภายนอกและส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ได้แก่ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ หมายถึง หน่วยงานภาครัฐในอำเภอและสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทองเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยี ด้านการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงจนนำไปสู่การเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบที่สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จ

เรวัต ศุภศิริ (2556, หน้า 18) กล่าวว่า กฎแห่งความสำเร็จในชีวิต คือ เรารู้จักกระบวนการสร้างสิ่งดี ๆ ให้กับชีวิตได้อย่างไม่จำกัดด้วย กฎแห่งแรงดึงดูด (The law of attraction) คนเราหากคิดถึงสิ่งใดมันจะดึงดูดสิ่งนั้น ๆ เข้ามาในชีวิต ไม่ว่าจะคิดบวกหรือคิดลบก็ตาม กฎแห่งแรงดึงดูด คือ เคล็ดลับของผู้มีชื่อเสียงและประสบความสำเร็จทั่วโลก ทั้งในแง่ความคิดที่เปี่ยมไปด้วยความมั่นใจ และการค้นหาจุดที่มั่นคงที่สุดแห่งการลงทุน แล้วค่อยลงมือทำ ซึ่งกฎแห่งแรงดึงดูด เป็นกฎอันทรงคุณที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติเพื่อสร้างความสำเร็จ และดึงดูดสิ่งที่เราต้องการได้ทุกเมื่อ เพียงแค่คิด คิด และคิดถึงสิ่งนั้น ๆ อย่างต่อเนื่องและเชื่อมั่น มันทำเกี่ยวกับสิ่งนั้น ชยน์ใส่ใจเรื่องนั้น ๆ ให้มากที่สุด เพื่อเป็นการพลังแห่งการดึงดูดสิ่งที่เราต้องการเข้ามาในชีวิต

จอห์น ซี แม็กซ์เวลล์ (2548, หน้า 3-39) กล่าวว่า ความสำเร็จที่คนส่วนใหญ่เข้าใจก็คือ การมีฐานะร่ำรวย มีอำนาจ หรือมีความสุขความหวังในด้านต่าง ๆ แต่ความสำเร็จที่แท้จริงตามความหมายของแม็กเวลล์ก็คือ การเดินทางของชีวิต มิใช่แค่เป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งเท่านั้น เพราะความสำเร็จนั้นอาจมากกว่าหนึ่ง

ภาพลักษณ์ของความสำเร็จ

หนึ่งในความคิดที่ผิด คือ คิดว่าความสำเร็จได้มาจากบางส่วนของความอัจฉริยะ บางสิ่งที่เกิดจากปาฏิหาริย์ หรืออะไรก็แล้วแต่ที่เราไม่มี ความสำเร็จคืออะไร ต้องให้ได้อย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จทั้ง 8 นี้หรือไม่

1. ความมั่งคั่งร่ำรวยอย่าง บิลเกตส์
2. เรือร่ำที่สวยงามอย่าง อาโนลด์ ซวาเซเน็กเกอร์
3. ฉลาดหลักแหลมอย่าง อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์
4. พรสวรรค์ทางกีฬาอย่าง ไมเคิล จอร์แดน
5. มีอำนาจทางธุรกิจอย่าง โดนัลด์ ทรัมป์
6. การวางตัวอย่างสง่างามทางสังคมอย่าง แจ็คกี้ เคนเนดี
7. จินตนาการอย่าง วอลท์ ดิสนีย์
8. หัวใจที่กล้าแกร่งอย่าง แมชีเทเรซ่า

ถ้าคาดหวังว่าจะไม่ประสบความสำเร็จ เพราะไม่ได้เป็นอย่างบุคคลดังกล่าว
คุณไม่สามารถที่จะไปเป็นคนอื่น มีเพียงตัวคุณเท่านั้นที่จะทำให้สามารถเป็นไปได้

1. มุ่งมั่น ตั้งใจกับเส้นทางที่จะไปสู่จุดหมาย
2. พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา
3. ลืมอดีตที่เลวร้าย
4. มุ่งมั่น ไปกับอนาคตข้างหน้า

อานันท์ ชินบุตร (2554, หน้า 19) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จเป็นคำที่สร้างแรงบันดาลใจ
ให้ทุกคนเกิดความต้องการผลักดันตัวเองไปสู่ความสำเร็จ เนื่องจากความเชื่อของแต่ละบุคคล
ที่เรียนรู้เข้ามาในระบบความคิด ไม่ว่าจะการเรียนรู้ที่มาจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจของตนเอง
ความสำเร็จของคนส่วนใหญ่ในโลกจะอยู่ในรูปของสิ่งที่จับต้องได้และไม่ได้

1. สิ่งที่จับต้องได้ ประกอบด้วยสิ่งของที่ต้องการเป็นเจ้าของ เช่น ที่ดิน อาคาร บ้าน รถยนต์
เงิน ทอง คนรัก ของขวัญ เป็นต้น

2. สิ่งที่จับต้องไม่ได้ด้วยมือ แต่ด้วยใจ เช่น ยศ ตำแหน่ง เกียรติ สถานภาพ ความสุข
ความรัก ความสบายกายใจ คุณค่าที่ตีงามทั้งหลาย เป็นต้น

เกณฑ์วัดในด้านต่าง ๆ ของบุคคลคืออะไรบ้าง อะไรจะต้องเกิดขึ้นบ้างที่จะทำให้รู้สึก
ว่าสมปรารถนาในเรื่องเหล่านี้

1. การให้ความรัก
2. การได้รับความรัก
3. ความภูมิใจ
4. รายได้
5. ความสัมพันธ์กับคนรอบข้าง
6. การงาน
7. การเงิน
8. การท่องเที่ยว
9. การพักผ่อน

จากการทบทวนความหมายของความสำเร็จ สรุปได้ว่าความสำเร็จ คือ การรู้จักกระบวนการ
การสร้างสิ่งดี ๆ ให้กับชีวิตได้อย่างไม่จำกัดด้วยกฎของแรงดึงดูด การมีแรงบันดาลใจให้ทุกคน
เกิดความต้องการผลักดันตนเองไปสู่เป้าหมายที่จะเดิน เป้าหมายไม่ใช่มีเพียงเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่ง
เท่านั้น ความสำเร็จอาจมากกว่าหนึ่ง ความสำเร็จอาจอยู่ในรูปของสิ่งที่จับต้องได้ เช่น การมีบ้าน
มีรถยนต์ และสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น ลาย ยศ ตำแหน่ง การยกย่องเชิดชู เป็นต้น

ปัจจัยในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจนเกิดความสำเร็จ

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2546) ได้เสนอกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ได้แก่ แหล่งที่มาของนโยบาย ความชัดเจนของนโยบาย การสนับสนุนนโยบาย ความซับซ้อนในการบริหารงาน สิ่งจูงใจของผู้ปฏิบัติ ให้เหมาะสมและเพียงพอ และที่สำคัญ คือ ความสำเร็จของแผนงานหรือโครงการมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำและภาวะผู้นำขององค์กรที่จะต้องให้ความร่วมมืออย่างจริงจังในการสนับสนุนนโยบายแต่ต้นจนถึงสิ้นสุดนโยบาย

แนวความคิดของอินแกรม และแมนน์ (Ingram & Mann, 1980) ที่วิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบาย พบว่า การเลือกกลยุทธ์ เครื่องมือ หรือนโยบายใดมาใช้เป็นแนวปฏิบัติ ผู้เลือกจะต้องเข้าใจปฏิภพหรือสัญญาณ สะท้อนจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบาย อาจจำเป็นต้องใช้มาตรการบังคับและมาตรการเสริมแรง โดยเฉพาะประเภทนโยบายกำกับควบคุมเพื่อปกป้องประโยชน์ของส่วนร่วม เช่น นโยบายรักษาสภาพแวดล้อม มีความจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์การเสริมแรงเป็นหลักและการใช้การลงโทษเป็นรอง แต่สำหรับนโยบายการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ควรเลือกใช้มาตรการลงโทษเป็นหลัก และใช้กลยุทธ์การเสริมแรงเป็นรอง นอกจากนี้ นโยบายเกี่ยวกับการลดอุบัติเหตุหรือการป้องกันอัคคีภัย ควรใช้กลยุทธ์การให้ข้อมูลข่าวสารอย่างจริงจังแก่ประชาชนและกลุ่มเป้าหมายเสริมเข้าไปด้วย

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539) เสนอปัจจัยสำคัญในการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จ มี 6 ประการ ดังนี้

1. เป้าหมายต่าง ๆ ของนโยบาย ตลอดจนแนวทางปฏิบัติจะต้องมีการกำหนดอย่างแน่นอน ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อป้องกันการบิดเบือนแก้ไขขณะปฏิบัติการ หรืออย่างน้อยที่สุดต้องอยู่ในระดับที่สามารถใช้อ้างอิงสำหรับการติดตามประเมินผลและจัดข้อขัดแย้งพิพาทได้
2. นโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นมานั้นต้องตั้งอยู่บนเหตุผล สามารถที่จะแยกแยะความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างปัจจัยนำเข้า กิจกรรม และผลผลิตของนโยบายได้
3. โครงสร้างการดำเนินงานจะต้องถูกกำหนดขึ้นมาให้เอื้ออำนวยต่อความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการจัดรูปแบบการประสานทั้งภายในและระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การสร้างระเบียบวิธีการตัดสินใจในการปฏิบัติงานที่แน่นอน
4. บุคลากรในหน่วยงานปฏิบัติการต้องมีความพร้อมและความผูกพันในการทำงาน ต้องยอมรับในเป้าหมายและระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับสูงต้องมีขีดความสามารถทั้งทางด้านการจัดการและด้านการเมือง

5. นโยบายที่จะปฏิบัตินั้นต้องการแรงสนับสนุนจากภายนอก เช่น กลุ่มผลประโยชน์ผู้มีอำนาจและอิทธิพลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป อย่างน้อยที่สุดควรที่จะเป็นกลาง ไม่มีปฏิกิริยาตอบโต้ชัดเจน

6. การเปลี่ยนแปลงในสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีแปรผันตามกาลเวลา ต้องไม่รุนแรงที่จะมากระทบการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ นโยบายที่ถูกกำหนดขึ้นมาใหม่นั้น จะต้องไม่ขัดแย้งหรือลดความสำคัญของนโยบายที่กำลังดำเนินอยู่

แนวคิดการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ (สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน, 2557, หน้า 6-8)

กรมการพัฒนาชุมชน ได้นำอ้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในการส่งเสริมการดำเนินชีวิต ทั้งในระดับบุคคล ระดับครอบครัว และระดับหมู่บ้านทั่วประเทศ ดำเนินการพัฒนาตามกระบวนการพัฒนาชุมชน ยึดการบูรณาการจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยหมู่บ้านและชุมชนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินงาน ไม่ได้เลือกทำบางเรื่องหรือเฉพาะกิจกรรม โดยมีความเป็นมาและขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

การก่อเกิดหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ปี พ.ศ. 2549-2551 เป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนด้วยเกณฑ์ประเมิน 6 ด้าน 12 ตัวชี้วัด คือ

1. ด้านการลดรายจ่าย (ทำสวนครัว ลด ละ เลิกอบายมุข)
2. ด้านการเพิ่มรายได้ (มีอาชีพสุจริต ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม)
3. ด้านการประหยัด (มีการออม มีกลุ่มออมทรัพย์ฯ)
4. ด้านการเรียนรู้ (สืบทอดภูมิปัญญา มีการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)
5. ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (ใช้วัตถุดิบในชุมชนประกอบอาชีพปลูกต้นไม้)
6. ด้านการเอื้ออารีต่อกัน (ช่วยเหลือคนจน คนด้อยโอกาส รู้รักสามัคคี)

การเติบโตหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ (ปี 2552-ปัจจุบัน)

ขยายผลการทำงานสู่ความยั่งยืน โดยพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีศักยภาพ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด คือ

1. ด้านจิตใจและสังคม มี 7 ตัวชี้วัด คือ สามัคคี มีข้อตกลงข้อมูลหมู่บ้าน มีกองทุนยึดหลักประชาธิปไตย มีคุณธรรม/ จริยธรรม ชุมชนปลอดภัยอบายมุข เชื่อมมั่นในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. ด้านเศรษฐกิจ มี 5 ตัวชี้วัด คือ จัดทำบัญชีครัวเรือน ลดรายจ่าย สร้างรายได้ รวมกลุ่มพัฒนาอาชีพ มีการออม มีกลุ่มในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน

3. ด้านการเรียนรู้ มี 7 ตัวชี้วัด คือ มีข้อมูลชุมชน มีและใช้ประโยชน์จากข้อมูล และแผนชุมชน ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างคุณค่า มีศูนย์เรียนรู้ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สร้างเครือข่ายการพัฒนา ปฏิบัติตามหลักการพึ่งตนเอง

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี 4 ตัวชี้วัด คือ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกลุ่มองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม มีการใช้พลังงานทดแทน มีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดระดับศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้าน

การจัดระดับศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้าน เป็น 3 ระดับ คือ

1. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ระดับ “พออยู่ พอกิน” ไม่มียาเสพติด ไม่มีคนจน เป็นต้นแบบในการใช้ชีวิตพึ่งตนเอง เน้นการปฏิบัติ ทำกิน ทำใช้ในครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และมีการออมผ่านเกณฑ์ 10-16 ตัวชี้วัด และผ่านตัวชี้วัดหลักจำนวน 10 ตัวชี้วัด (ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 1, 2, 4, 8, 10, 13, 16, 17, 20 และ 21)

2. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ระดับ “อยู่ดี กินดี” ไม่มียาเสพติด ไม่มีคนจน ไม่มีหนี้นอกระบบ เป็นต้นแบบในการบริหารจัดการพัฒนาในรูปกลุ่ม การพัฒนารายได้ด้วยระบบกลุ่ม เพื่อเพิ่มรายได้และขยายโอกาสคนในชุมชน และผ่านตัวชี้วัดหลัก 17 ตัวชี้วัด (ได้แก่ตัวชี้วัดที่ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21 และ 22)

3. หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ระดับ “มั่งมี ศรีสุข” ไม่มียาเสพติด ไม่มีคนจน ไม่มีหนี้นอกระบบ มีการจัดสวัสดิการชุมชนมีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3 ไม่ 2 มี) เป็นหมู่บ้านที่มีผลการดำเนินงานผ่านการประเมินครบ 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด

หากหมู่บ้านใดไม่สามารถจัดระดับได้ จะอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ 6 X 2 เป็นหมู่บ้านที่มีวิถีชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางการดำเนินงานที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดไว้

ตัวชี้วัดในการจัดระดับศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้าน 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด (คำอธิบาย

ภาคผนวก ก)

ด้านที่ 1 ด้านจิตใจและสังคม ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด

* ตัวชี้วัดที่ 1 หมู่บ้านหรือชุมชนประชาชนมีความสามัคคีและความร่วมมืออันดีระหว่างกัน

* ตัวชี้วัดที่ 2 หมู่บ้านชุมชนมีข้อตกลงกำหนดเป็นข้อปฏิบัติของหมู่บ้าน

* * ตัวชี้วัดที่ 3 หมู่บ้านหรือชุมชนมีกองทุนเพื่อสวัสดิการของชุมชนเพื่อให้บริการแก่สมาชิก

* ตัวชี้วัดที่ 4 หมู่บ้านหรือชุมชนยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย

* * ตัวชี้วัดที่ 5 หมู่บ้านหรือชุมชน มีหลักคุณธรรม จริยธรรม ในการดำเนินชีวิตร่วมกัน

ตัวชี้วัดที่ 6 คนในครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความปลอดภัย

ตัวชี้วัดที่ 7 คนในชุมชนมีความเชื่อมั่นในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านที่ 2 ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด

* ตัวชี้วัดที่ 8 คราวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน

* * ตัวชี้วัดที่ 9 หมู่บ้านหรือชุมชนมีกิจกรรมลดรายจ่ายและสร้างรายได้

* ตัวชี้วัดที่ 10 หมู่บ้านหรือชุมชน มีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพหลักของหมู่บ้าน

* * ตัวชี้วัดที่ 11 หมู่บ้านหรือชุมชน มีการออมที่มีหลายรูปแบบ

ตัวชี้วัดที่ 12 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการดำเนินการสร้างรายได้ในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน

ด้านที่ 3 ด้านการเรียนรู้ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด

* ตัวชี้วัดที่ 13 หมู่บ้านมีระบบฐานข้อมูลชุมชน

* * ตัวชี้วัดที่ 14 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและแผนชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 15 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการค้นหาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

* ตัวชี้วัดที่ 16 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้

* ตัวชี้วัดที่ 17 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพ

ของหมู่บ้าน

ตัวชี้วัดที่ 18 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการสร้างเครือข่ายภาคีการพัฒนา

* * ตัวชี้วัดที่ 19 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการปฏิบัติตามหลักการของการพึ่งตนเอง

ด้านที่ 4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด

* ตัวชี้วัดที่ 20 หมู่บ้านหรือชุมชนมีจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม

* ตัวชี้วัดที่ 21 หมู่บ้านหรือชุมชนมีกลุ่ม/ องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม

* * ตัวชี้วัดที่ 22 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้อง

กับสภาพแวดล้อมของชุมชน

ตัวชี้วัดที่ 23 หมู่บ้านหรือชุมชนมีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบเพิ่มเติมในการประเมินหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

1. ศักยภาพของการเป็นแหล่งเรียนรู้ พิจารณาจากมีศูนย์เรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้คนในชุมชนได้มีโอกาสในการเรียนรู้ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ความรู้เป็นหมู่บ้าน/ชุมชน ที่มีเอกลักษณ์ความโดดเด่นเฉพาะด้านของชุมชนได้ มีจุดเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มีความสามารถในการถ่ายทอดสื่อสาร ขยายผลการเรียนรู้อื่น ๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่
2. ระบบการบริหารจัดการชุมชน ชุมชนสามารถบริหารจัดการ พัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้ พิจารณาจากมีระบบข้อมูล มีแผนชุมชน มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการนำกิจกรรมในแผนไปปฏิบัติ มีทุนของชุมชน มีองค์กรที่เข้มแข็งในชุมชนอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่
3. กิจกรรมชุมชนที่มีความยั่งยืน กิจกรรมที่มีกระบวนการ ดังนี้
  - 3.1 เกิดจากกระบวนการคิด ความต้องการของชุมชน
  - 3.2 การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
  - 3.3 ชุมชนได้รับประโยชน์ร่วมกัน
  - 3.4 สามารถในการแก้ปัญหาและมีกิจกรรมต่อเนื่อง
  - 3.5 ความสำเร็จในการระดมทุนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ของชุมชน
  - 3.6 มีการจัดระบบเพื่อช่วยเหลือคนในชุมชนดำรงชีวิตอยู่ได้
  - 3.7 การบูรณาการการทำงานร่วมกันกับทุกภาคส่วน
  - 3.8 อื่น ๆ ตามความเหมาะสมของพื้นที่

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

แนวคิดการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แบ่งออกเป็น 5 ระดับ มีรายละเอียด ดังนี้ (น้ำฝน ผ่องสุวรรณ, 2553, หน้า 13-15)

1. การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับบุคคล/ ครอบครัว เป็นการประยุกต์ใช้ในระดับต้น โดยเริ่มจากเสริมสร้างการเรียนรู้ วิชาการและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นแก่บุคคล/ ครอบครัว เพื่อให้สามารถรู้ทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม ให้มีความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม เกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยความคิดและการกระทำที่เกิดขึ้นนี้อยู่บนพื้นฐานของความมีเหตุผล ความพอประมาณ กับสถานภาพ บทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ แล้วฝึกปฏิบัติเช่นนี้จนบุคคล/ ครอบครัวเหล่านั้นสามารถเป็นที่พึ่งของตนเองและเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ในที่สุด

2. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน การประยุกต์ใช้ในระดับชุมชนนี้ เกิดจากการรวมกลุ่มกันของบุคคล/ ครอบครัวที่มีความพอเพียงแล้วร่วมกันทำกิจกรรมที่สอดคล้อง เหมาะสมกับสถานภาพภูมิสังคมของแต่ละชุมชน โดยพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก การกระทำกิจกรรมร่วมกันนี้ นำไปสู่ความสามัคคีของคนในชุมชน ซึ่งจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีแก่ชุมชน ท้ายที่สุดแล้ว จะนำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบของเครือข่ายระหว่างชุมชนต่อไป

3. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ เป็นการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในส่วนนโยบายหรือแผนการบริหารจัดการประเทศให้องค์กรทุกภาคส่วนตระหนัก และเล็งเห็นการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ และปรับใช้กับการทำงาน ขององค์กรเหล่านั้น อีกทั้งเกิดการเชื่อมโยงความสัมพันธ์แต่ละองค์กร สร้างความสามัคคีเกื้อกูลกัน เกิดเป็นแรงผลักดันในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสืบไป

4. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับเกษตรกร หรือที่รู้จักกันในชื่อ เกษตรทฤษฎีใหม่ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 1 เป็นแนวทางการจัดการพื้นที่เกษตรกรรมในระดับ ครอบครัวที่สอดคล้องสอดคล้องกับระบบนิเวศวิทยา เพื่อให้พออยู่ พอกิน สมควรแก่อัตภาพในระดับ ที่ประหยัดและสามารถเลี้ยงตนเอง/ ครอบครัวได้

4.2 เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 2 การรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ ร่วมมือกันในการผลิต จัดการตลาด และพัฒนาสวัสดิการของชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการสร้างความสามัคคีภายใน ท้องถิ่นและเตรียมความพร้อมก่อนก้าวสู่โลกภายนอก

4.3 เกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อจัดหาทุนวิชาการ ความรู้ เทคโนโลยี จากธุรกิจเอกชน เช่น ธนาคาร บริษัท ห้างร้านเอกชน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ มูลนิธิต่าง ๆ มาช่วยในการลงทุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตจากขั้นตอน ดังกล่าว เกษตรทฤษฎีใหม่อาจเปรียบเทียบกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ คือ แบบพื้นฐาน และแบบก้าวหน้า

5. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงระดับนักธุรกิจ มีคำถามมากมายว่า เศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาใช้ในการบริหารธุรกิจที่มุ่งหวังกำไรสูงสุดได้หรือไม่ หากได้ศึกษาปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงอย่างถึงแก่นแท้แล้ว จะเห็นได้ว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับและทุกภาคส่วน ในส่วนของนักธุรกิจหรือองค์กรธุรกิจแล้วนั้น การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ควรคำนึงถึงความมั่นคงและความยั่งยืนของการดำเนินธุรกิจมากกว่าการแสวงหาผลกำไรในระยะสั้น

ดังนั้น จึงต้องมีความรอบรู้ในธุรกิจที่ตนดำเนินการอยู่ และมีการศึกษาข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2556, หน้า 114) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนในการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายพัฒนาท้องถิ่นและมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากบริการ รวมทั้งมีส่วนในการควบคุมประเมินผลโครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่ามี 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชนหรือชุมชน พัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออก ซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วม การตัดสินใจหรือเคยมาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น และการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรก จนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

จิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร (2532, หน้า 350) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท หมายถึง การที่ประชาชนทั้งในเมืองและชนบทได้เข้ามา มีส่วนร่วมหรือเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคนิ (2531, หน้า 10) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการ หรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้น จักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการ ที่แท้จริง และมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

จากความหมายตามทัศนะของนักวิชาการต่าง ๆ สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วม ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมแบ่งปันผลประโยชน์ ร่วมประเมินผลโครงการ

แนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ

ความหมายของผู้นำ

เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ผู้นำ (Leader) เป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งต่อความสำเร็จ ขององค์การ ทั้งนี้เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการ ดูแลและควบคุมให้บุคลากรขององค์การปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ปัญหาที่เป็นที่สนใจของนักวิชาการและบุคคลทั่วไป อยู่ตรงที่ว่า ผู้นำทำอะไรหรือมีวิธีการนำอย่างไร จึงทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ตามเกิดความผูกพันกับงาน แล้วทุ่มเทความสามารถและพยายามที่จะทำให้งานสำเร็จด้วยความเต็มใจ ในขณะที่ผู้นำบางคน นำอย่างไร นอกจากผู้ใต้บังคับบัญชาจะไม่เต็มใจในการปฏิบัติงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังเกลียดชังและพร้อมที่จะร่วมกันขับไล่ผู้นำให้ไปจากองค์การ

เพื่อให้เข้าใจภาวะผู้นำ (Leadership) และผู้นำ (Leader) ดีขึ้น จึงเสนอความหมายของผู้นำ (Leader) ไว้ดังนี้

1. ผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสามารถในการใช้อิทธิพลให้คนอื่นทำงานในระดับต่าง ๆ ที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (McFarland, 1979, pp. 214-215)
2. ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถในการชักจูงให้คนอื่นทำงานให้สำเร็จตามต้องการ (Huse, 1978, p. 227)
3. ผู้นำ คือ บุคคลที่มีอิทธิพลสูงสุดในกลุ่ม และเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติภาระหน้าที่ ของตำแหน่งผู้นำที่ได้รับมอบหมาย บุคคลอื่นในกลุ่มที่เหลือก็คือ ผู้ตาม แม้จะเป็นหัวหน้ากลุ่มย่อย หรือผู้ช่วยในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ก็ตาม (Yukl, 1989, pp. 3-4)

กวี วงศ์พุ่ม (2535, หน้า 14-15) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำไว้ 5 ประการ คือ

1. ผู้นำ หมายถึง ผู้ซึ่งเป็นศูนย์กลางหรือจุดรวมของกิจกรรมภายในกลุ่ม เปรียบเสมือนแกนของกลุ่ม เป็นผู้มีโอกาสติดต่อกับผู้อื่นมากกว่าทุกคนในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูง
2. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งนำกลุ่มหรือพากลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์หรือสู่จุดหมายที่วางไว้ แม้แต่เพียงชี้แนะให้กลุ่มไปสู่จุดหมายปลายทางก็ถือว่าเป็นผู้นำ ทั้งนี้รวมถึงผู้นำที่นำกลุ่มออกนอกกลุ่มนอกทางด้วย
3. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่คัดเลือกหรือยกให้เขาเป็นผู้นำของกลุ่ม ซึ่งเป็นไปโดยอาศัยลักษณะทางสังคมมิติของบุคคลเป็นฐานและสามารถแสดงพฤติกรรมของผู้นำได้
4. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติเฉพาะบางอย่าง คือ สามารถสอดแทรกอิทธิพลบางประการ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มได้มากที่สุด
5. ผู้นำ หมายถึง บุคคลผู้ซึ่งสามารถนำกลุ่มไปในทางที่ต้องการ เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมความเป็นผู้นำ

บุญทัน ดอกไธสง (2535, หน้า 266) ได้สรุปเกี่ยวกับผู้นำไว้ว่า ผู้นำ (Leader) หมายถึง

1. ผู้มีอิทธิพล มีศิลปะ มีอิทธิพลต่อกลุ่มชน เพื่อให้พวกเขามีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายตามต้องการ
2. เป็นผู้นำและแนะนำ เพราะผู้นำต้องคอยช่วยเหลือกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดตามความสามารถ
3. ผู้นำไม่เพียงแต่ยืนอยู่เบื้องหลังกลุ่มที่คอยแต่วางแผนและผลักดัน แต่ผู้นำจะต้องยืนอยู่ข้างหน้ากลุ่ม และนำกลุ่มปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำ สรุปได้ว่า ผู้นำ (Leader) คือ บุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิก มีอิทธิพล มีศิลปะที่สามารถชักจูงหรือชี้นำบุคคลอื่นให้ปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเครือข่ายไว้ว่าเครือข่าย คือ การเชื่อมโยงกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของมวลชนอีกด้วยความเป็นอิสระเท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื่อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2548) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายไว้ว่า การสร้างเครือข่าย หมายถึง การทำให้มีการติดต่อการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร

และการร่วมมือกันด้วยใจสมัคร การสร้างเครือข่ายการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายมีความสัมพันธ์กันฉันท์เพื่อน ที่ต่างก็มีความเป็นอิสระมากกว่า สร้างการคบค้าสมาคมแบบพึ่งพา นอกจากนี้การสร้างเครือข่ายต้องไม่ใช่การสร้างระบบการติดต่อ เผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียว ดังนั้น เครือข่ายจึงไม่ใช่การส่งจดหมายข่าวไปยังสมาชิกตามรายชื่อเท่านั้น แต่ต้องมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกันด้วย

พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (2547, หน้า 6) ให้นิยามของเครือข่ายทางสังคมว่าหมายถึง ความสัมพันธ์ในสังคมนมนุษย์ ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ปัจเจกบุคคลกับกลุ่ม กลุ่มกับกลุ่ม และกลุ่มกับเครือข่าย โดยเป็นการอธิบายถึงพฤติกรรมและความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ เช่น กิจกรรม การสื่อสาร ความร่วมมือ การพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่หลากหลาย

ขณะที่ Alter and Hage (1993 อ้างถึงใน นฤมล นิราทร, 2543, หน้า 6) กล่าวว่า เครือข่าย (Network) คือ รูปแบบทางสังคมที่เปิดโอกาสให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรเพื่อแลกเปลี่ยน การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียว และการร่วมกันทำงาน เครือข่ายประกอบด้วยองค์กรจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีอาณาเขตที่แน่นอนหรือไม่ก็ได้ และองค์กรเหล่านี้มีฐานะเท่าเทียมกัน

ส่วน Boissevain (1974, p. 22) ให้นิยามของเครือข่ายทางสังคมว่า หมายถึง ความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล โดยมีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย สามารถสรุปได้ว่า เครือข่ายทางสังคม หมายถึง รูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคล กลุ่มและองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรม การสื่อสาร ความร่วมมือ การพึ่งพาอาศัย การแลกเปลี่ยน การเรียนรู้ การสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีโครงสร้างและรูปแบบที่หลากหลาย ตลอดจนมีเป้าหมายร่วมกัน

บริบทพื้นที่

ข้อมูลทั่วไปอำเภอพานทอง

“เมืองอิฐแกร่ง แหล่งเกษตร เขตอุตสาหกรรม คุณธรรมหมอพระ ศิลปะช่างทอง” เป็นคำขวัญประจำอำเภอพานทอง สภาพพื้นที่ของอำเภอพานทองเดิมเป็นที่ราบลุ่มคล้ายท้องกระทะ เหมาะแก่การทำไร่ทำนา มีคลองธรรมชาติจากอำเภอนันทนบุรีไหลผ่าน แต่ในปัจจุบันเป็นพื้นที่เขตอุตสาหกรรมอมตนคร

อำเภอพานทอง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 ตำบล 76 หมู่บ้าน คือ 1) ตำบลหน้าพระคู่ 2) ตำบลพานทอง 3) ตำบลโคกจี่หนอน 4) ตำบลหนองหงษ์ 5) ตำบลบางหัก 6) ตำบลเกาะลอย

7) ตำบลบ้านเก่า 9) มาบโป่ง 10) ตำบลนาง และมิหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ที่ผ่านการจัดระดับศักยภาพการพัฒนาหมู่บ้าน ตามตัวชี้วัด 4 ด้าน 23 ตัวชี้วัด จากกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 10 หมู่บ้าน ดังนี้

1. บ้านหนองกาน้ำ หมู่ 6 ตำบลหนองหงษ์

ประวัติความเป็นมา มีหนองน้ำแห่งหนึ่งในหมู่บ้านที่ชาวบ้านใช้ในการชีวิตประจำวัน จนกระทั่งหน้าแล้ง น้ำในหนองน้ำแห้ง จึงทำให้เห็นมีกาดม่น้ำเก่าอยู่ในหนองน้ำ จึงเป็นที่มา บ้านหนองกาน้ำ

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำเกษตร ห่างจากอำเภอพานทอง ประมาณ 12 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร รับจ้าง ค้าขาย พนักงาน โรงงาน

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 500 คน

หญิง 498 คน

รวมประชากรทั้งหมด 998 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2553 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้าน จากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทอยู่ดี กินดี

2. บ้านมาบโป่ง-สะเดา หมู่ที่ 1 ตำบลมาบโป่ง

ประวัติความเป็นมา พื้นที่บริเวณนี้เป็นแหล่งน้ำและเป็นที่โล่ง ชาวบ้านจึงเรียก ตามสภาพพื้นที่ว่า “มาบ” เนื่องจากสภาพดินเป็นดินร่วนดินโป่ง ต่อมาผู้คนอพยพเข้ามาอาศัย จึงตั้งเป็นหมู่บ้าน เรียกชื่อว่า มาบโป่ง

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำเกษตร ห่างจากอำเภอพานทอง ประมาณ 12 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง พนักงาน โรงงาน ทำการเกษตร ค้าขาย

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 395 คน

หญิง 452 คน

รวมประชากรทั้งหมด 847 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2554 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้าน จากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทพออยู่ พอกิน

3. บ้านหัวไร่ หมู่ที่ 1 ตำบลโคกจี่หนอง

ประวัติความเป็นมา คุณพ่อมาทูลแกลง เก โภ บาทหลวงชาวฝรั่งเศสเป็นบุคคลแรกที่มาจับจองพื้นที่ ประมาณ 60,000 ไร่ มีพื้นที่เป็นที่เนิน ที่ราบลุ่มและเป็นป่า ไร่ คุณพ่อได้มาลูกศิษย์หักล้างถางพง สร้างวัดหลังหนึ่ง ตั้งชื่อว่า วัดนักบุญฟิลิปและยากอบ เพราะเป็นป่า ไร่ จึงเรียกชื่อหมู่บ้านว่า บ้านหัวไร่

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตร อาชีพหลัก คือ การเลี้ยงปลานิล อาชีพรองลงมา คือ ค้าขาย รับจ้าง พนักงาน โรงงาน ห่างจากอำเภอพานทอง ประมาณ 12 กิโลเมตร นับถือศาสนาคริสต์ทั้งหมด

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 399 คน

หญิง 438 คน

รวมประชากรทั้งหมด 837 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบปี 2554 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้านจากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทพออยู่ พอกิน

4. บ้านอ้อมแก้ว หมู่ที่ 9 ตำบลมาบโป่ง

ประวัติความเป็นมา สภาพที่ตั้งของหมู่บ้านจะมีคลองที่เป็นน้ำวนอ้อมอยู่รอบหมู่บ้าน ดูจากลักษณะจะเป็นเหมือนรูปแก้ว จึงพากันเรียกว่า คลองอ้อมแก้ว ปัจจุบัน ไม่มีคลองแล้ว จึงเรียกว่า บ้านอ้อมแก้ว

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตร ห่างจากอำเภอพานทอง ประมาณ 2 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ทำการเกษตร ค้าขาย พนักงาน โรงงาน

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 422 คน

หญิง 412 คน

รวมประชากรทั้งหมด 834 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบปี 2555 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้านจากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทพออยู่ พอกิน

5. บ้านบ้านแหลมแค หมู่ที่ 3 ตำบลหน้าประตู

ประวัติความเป็นมา เดิมมีชาวบ้านอพยพมาจากเวียงจันทน์ เข้ามาตั้งรกราก อยู่แถวบริเวณที่อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะพื้นที่ที่เป็นแหลม และมีต้นแคป่าขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงใช้เรียกชื่อกันต่อมาว่า บ้านแหลมแค

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตร ห่างจากอำเภอพานทอง ประมาณ 3 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง ทำการเกษตร พนักงาน โรงงาน

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 391 คน

หญิง 395 คน

รวมประชากรทั้งหมด 786 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2556 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้าน จากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทพออยู่ พอกิน

6. บ้านหนองสองห้อง หมู่ที่ 2 ตำบลบางหัก

ประวัติความเป็นมา เนื่องจากมีหนองน้ำสองแห่งขนาดเท่ากัน ลักษณะเหมือนเป็นห้อง ๆ สองห้องติดกัน ชาวบ้านเลยเรียกว่า บ้านหนองสองห้องจนถึงทุกวันนี้

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตร เช่น การเลี้ยงปลานิล กุ้งขาว กุ้งก้ามกราม ทำนา ค้าขาย พนักงาน โรงงาน อาชีพหลัก คือ การเลี้ยงปลานิล ห่างจากอำเภอพานทอง ประมาณ 10 กิโลเมตร

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 190 คน

หญิง 106 คน

รวมประชากรทั้งหมด 296 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2557 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้าน จากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทพออยู่ พอกิน

7. บ้านโป่งตามูข หมู่ที่ 1 ตำบลหนองหงษ์

ประวัติความเป็นมา บ้านโป่งตามูขเดิมโบราณเล่าขานกันมาว่า สมัยก่อนเป็นบริเวณ ที่วัดโป่งตามูขในปัจจุบันนั้น ป่าที่มีดินโป่ง (ดินเค็ม) เป็นที่อาศัยของสัตว์นานาชนิด และสัตว์นั้น จะบินมากินดินโป่งเป็นอาหาร มีนายพรานชื่อมูขได้ออกไปล่าสัตว์ แต่เพื่อนนายพรานด้วยกัน มองเห็นพรานมูขเป็นสัตว์ป่าจึง ได้ยิงพรานมูขตาย จึงเป็นที่มาของหมู่บ้าน โป่งตามูข

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตร ห่างจากอำเภอพานทองประมาณ 9 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง ทำการเกษตร พนักงานโรงงาน

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 546 คน

หญิง 570 คน

รวมประชากรทั้งหมด 1,116 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2558 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้านจากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทพออยู่ พอกิน

8. บ้านหนองแซ่แวน หมู่ที่ 2 ตำบลมาบโป่ง

ประวัติความเป็นมา ในสมัยโบราณ คนในหมู่บ้านจะมีอาชีพทำขมเงิน มักจะนำอุปกรณ์ที่ใช้ทำขมเงินไปทำความสะอาดในหนองน้ำที่มีอยู่ในหมู่บ้าน โดยนำน้ำในหนองน้ำมาใช้ในการแช่เส้นขมเงินขณะที่บีบเส้นและเส้นที่บีบได้จะมีการจับให้เป็นแวนๆ จึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้าน

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตร ห่างจากอำเภอพานทองประมาณ 10 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง ทำการเกษตร พนักงานโรงงาน

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 261 คน

หญิง 317 คน

รวมประชากรทั้งหมด 578 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2558 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้านจากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทอยู่ดี กินดี

9. บ้านเนินแสมสาร หมู่ที่ 3 ตำบลโคกจี่หนอน (ข้อมูล จปฐ. ปี 2559)

ประวัติความเป็นมา เล่ากันว่าสมัยก่อนมีต้นไม้ชนิดหนึ่งเรียกกันว่าต้นแสมสาร ขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก และชาวบ้านที่มาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นี่ ซึ่งมีลักษณะสภาพพื้นที่เป็นเนินสูง จึงเรียกหมู่บ้านตนเองว่า บ้านเนินแสมสาร

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำการเกษตร ห่างจากอำเภอพานทองประมาณ 6 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง ทำการเกษตร พนักงานโรงงาน

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 374 คน

หญิง 392 คน

รวมประชากรทั้งหมด 766 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2558 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้าน
จากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทพออยู่ พอกิน

10. บ้านเก่า หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเก่า

ประวัติความเป็นมา ประมาณปี พ.ศ. 2310-2312 เป็นปีที่กรุงศรีอยุธยาแตก

จึงมีราษฎรอพยพมาจากเวียงจันทร์ประเทศลาวเข้ามาตั้งรกราก แต่ต่อมารัชกาลที่ 1-2 แห่งราชวงศ์จักรี
ได้เสด็จมาเยี่ยมราษฎร จึงโปรดเกล้าให้อพยพคนลาวไปอยู่ที่ดอน และอพยพคนมอญมาอยู่แทน
แล้วโปรดเกล้าให้สร้างวัดขึ้นมา เรียกว่า วัดมอญ ต่อมาสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ราวปี พ.ศ. 2548
ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น ตำบลบ้านเก่า และได้แบ่งหมู่บ้านตามเขตฝั่งวัด มีชื่อบ้านเก่าบนและบ้านเก่า

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำเกษตร ห่างจากอำเภอพานทอง
ประมาณ 7 กิโลเมตร ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง ทำการเกษตร พนักงานโรงงาน

จำนวนประชากรของหมู่บ้าน

ชาย 207 คน

หญิง 172 คน

รวมประชากรทั้งหมด 374 คน

เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2559 ซึ่งได้รับการจัดระดับหมู่บ้าน
จากกรมการพัฒนาชุมชน เป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ประเภทอยู่ดี กินดี

ตารางที่ 1 สรุปจำนวนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จำนวน 10 หมู่บ้าน

ชื่อหมู่บ้าน	ระดับความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ	ปี พ.ศ. ที่เป็น หมู่บ้าน ฯ	จำนวนประชากร			อาชีพ			
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	เกษตร	ค้าขาย	รับจ้าง	พนักงาน โรงงาน
1. บ้านหนองก้าน้ำ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองหงษ์	อยู่ดี กินดี	2553	500	498	998	✓	✓	✓	✓
2. บ้านมาบโป่ง-สะเดา หมู่ ที่ 1 ตำบลมาบโป่ง	พออยู่ พอกิน	2554	395	452	847	✓	✓	✓	✓
3. บ้านหัวไผ่ หมู่ที่ 1 ตำบลโคกขี้หนอน	พออยู่ พอกิน	2554	399	438	837	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ชื่อหมู่บ้าน	ระดับความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบ	ปี พ.ศ. ที่เป็น หมู่บ้าน ฯ	จำนวนประชากร			อาชีพ			
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	พนักงาน โรงงาน
1. บ้านหนองกาน้ำ หมู่ที่ 6 ตำบลหนองหงษ์	อยู่ดี กินดี	2553	500	498	998	✓	✓	✓	✓
2. บ้านมาบโป่ง-สะเคา หมู่ ที่ 1 ตำบลมาบโป่ง	พออยู่ พอกิน	2554	395	452	847	✓	✓	✓	✓
3. บ้านหัวไผ่ หมู่ที่ 1 ตำบลโคกขี้หนอน	พออยู่ พอกิน	2554	399	438	837	✓	✓	✓	✓
4. บ้านอัมแก้ว หมู่ที่ 9 ตำบลมาบโป่ง	พออยู่ พอกิน	2555	422	412	834	✓	✓	✓	✓
5. บ้านแหลมแค หมู่ที่ 3 ตำบลหน้าประดู่	พออยู่ พอกิน	2556	391	395	786	✓	✓	✓	✓
6. บ้านหนองสองห้อง หมู่ ที่ 2 ตำบลบางหัก	พออยู่ พอกิน	2557	100	106	206	✓	✓	✓	✓
7. บ้านโป่งตามข หมู่ที่ 1 ตำบลหนองหงษ์	พออยู่ พอกิน	2558	546	570	1,116	✓	✓	✓	✓
8. บ้านหนองแซ่แวน หมู่ที่ 2 ตำบลมาบโป่ง	อยู่ดี กินดี	2558	261	317	578	✓	✓	✓	✓
9. บ้านเนินเสมสาร หมู่ที่ 3 ตำบลโคกขี้หนอน	พออยู่ พอกิน	2558	374	392	766	✓	✓	✓	✓
10. บ้านเก่า หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านเก่า	อยู่ดี กินดี	2559	207	172	374	✓	✓	✓	✓

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐฎาพร แสงสุวรรณ (2555) ได้ทำการศึกษาความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาถึงกลไกการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งกระบวนการ ขั้นตอนการพัฒนา และวิธีการดำเนินงานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างไร และปัจจัยใดที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบทั้งสามหมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า มีปัจจัยสำคัญและนำศึกษาโดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบทั้งสามหมู่บ้าน เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ขั้นตอนการพัฒนาที่ส่งผลถึงความสำเร็จในการขับเคลื่อน

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบของสามหมู่บ้านนั้น พบได้จากการที่ประชาชนตระหนัก และเน้นการพึ่งพาตนเอง การสร้างพลังชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน พร้อมด้วยพลังของภาคีการพัฒนา พลังของครอบครัวพัฒนา และพลังของประชาชนในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นกลไก ในการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนนั้น ๆ มีการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้แก่หมู่บ้านบนพื้นฐานระบบเครือญาติ วัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมา อย่างเหนียวแน่น

ศุภนุช ตรีเนตร (2557) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ: กรณีศึกษาหมู่บ้านวังแสงใต้ ตำบลวังแสง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จและเสนอแนะแนวทาง ในการบริหารจัดการ โดยศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key inform anis) แบบเฉพาะเจาะจง 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารเทศบาล 2) เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ให้การสนับสนุน 3) กลุ่มผู้นำชุมชน 4) ตัวแทนกลุ่มชาวบ้านที่ดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีเชิงพรรณนา และวิเคราะห์เนื้อหา นำข้อมูลมาสรุปและเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการดำเนินงาน การพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มี 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเรียนรู้ มีการสืบทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) ด้านความเอื้ออาทร 3) ด้านการลดรายจ่าย 4) ด้านการเพิ่มรายได้ 5) ด้านการประหยัด คร่าวเรือน 6) ด้านการอนุรักษ์ ปัจจัยเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านบทบาทของผู้นำ ชุมชน ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ปัจจัยการสร้างภาคีเครือข่ายในระดับชุมชน ปัจจัยด้านความหลากหลายทางอาชีพ ปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย ปัจจัยทุนทางสังคม ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ

นิสรา ใจชื่อ (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ระดับความสำเร็จการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง 3) ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) แนวทางการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ของหมู่บ้านสาละสักคี่ และหมู่บ้านบ้านโคก มี 8 ปัจจัยเหมือนกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม-วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยภาพรวมของทั้ง 8 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

นงลักษณ์ จีวู และคณะ (2557) คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้ทำการศึกษาการถอดบทเรียนความสำเร็จการเป็นชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง บ้านวังน้ำแดง หมู่ที่ 5 ตำบลท่ามะเขือ อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ถอดบทเรียนความสำเร็จการเป็นชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง 2) จัดทำคู่มือชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง และ 3) พัฒนาชุมชนบ้านวังน้ำแดง หมู่ที่ 5 ตำบลท่ามะเขือ อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้เป็นชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง ผลการวิจัยจากการถอดบทเรียนความสำเร็จการเป็นชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ชุมชนต้นแบบทั้งสองชุมชนมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีการบริหารจัดการชุมชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นชุมชนต้นแบบ มีการรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน มุ่งเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

อนุชา พิมายนอก และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน บ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ศึกษาระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) ศึกษาถึงความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของชุมชนบ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ได้แก่ ปัจจัยภายนอกชุมชน เช่น การสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐในการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ของชุมชน การสนับสนุนช่วยเหลือ และความร่วมมือจากปัจจัยภายในชุมชน เช่น การมีส่วนร่วมสมทบทุนเงินทองเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสร้างเครือข่ายระหว่างคนในชุมชนในการทำกิจกรรมและพัฒนาอาชีพ โดยปัจจัยทั้งสองมีความสัมพันธ์ค่อนข้างมากกับความสำเร็จ

จงสวัสดิ์ มณีจอม (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไทร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไทร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา

จังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้าน โลกไพร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากผลการวิจัยระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้าน โลกไพร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ การแจกแจงความถี่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้าน โลกไพร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในด้านของความรู้ความเข้าใจของประชาชน ด้านบทบาทของแกนนำหมู่บ้านและภาคีการพัฒนา ด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม และด้านทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน

บททวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2 สรุปตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ปัจจัย	งานวิจัยที่ศึกษา					
	ณัฐภาพร แสงสุวรรณ, (2555)	ศุภนุช ตรีเนตร, (2557)	นิสรา ใจซื่อ, (2557)	นงลักษณ์ จีวู และคณะ, (2557)	อนุชา พิภายนอก และคณะ, (2558)	จงสวัสดิ์ มณีจอม, (2558)
การพึ่งพาตนเอง	✓					
การสร้างพลังชุมชน	✓					
องค์กรต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน	✓					
ภาคีการพัฒนา, ภาคีเครือข่าย	✓	✓				✓*
พลังครอบครัวพัฒนา	✓					

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัย	งานวิจัยที่ศึกษา					
	ณัฐภาพ แสงสุวรรณ, (2555)	ศุภนุช ตรีนตร, (2557)	นิสรา ใจซื่อ, (2557)	นงลักษณ์จิ๋ว และคณะ, (2557)	อนุชา พิทยานอก และคณะ, (2558)	จงสวัสดิ์ มณีจอม, (2558)
พลังประชาชนในหมู่บ้าน	✓					
ผู้นำชุมชน	✓	✓	✓ *	✓		✓ *
ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน		✓				
ความหลากหลายทางอาชีพ		✓				
ปัจจัยทุนทางสังคม		✓				
ทรัพยากรธรรมชาติ, การอนุรักษ์ทรัพยากร		✓	✓ *			✓ *
ด้านเทคโนโลยี			✓ *			
ด้านเศรษฐกิจ			✓ *			
ด้านจิตใจ			✓ *			
ด้านสังคม-วัฒนธรรม			✓ *			
ด้านการมีส่วนร่วม			✓ *			✓ *
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ			✓ *		✓	✓ *
การบริหารจัดการชุมชน						
การรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพ				✓		
การมีส่วนร่วมสหทบเงินทุน				✓	✓	
การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างเครือข่ายระหว่าง คนในชุมชน					✓	
ความรู้ความเข้าใจของประชาชน						✓ *

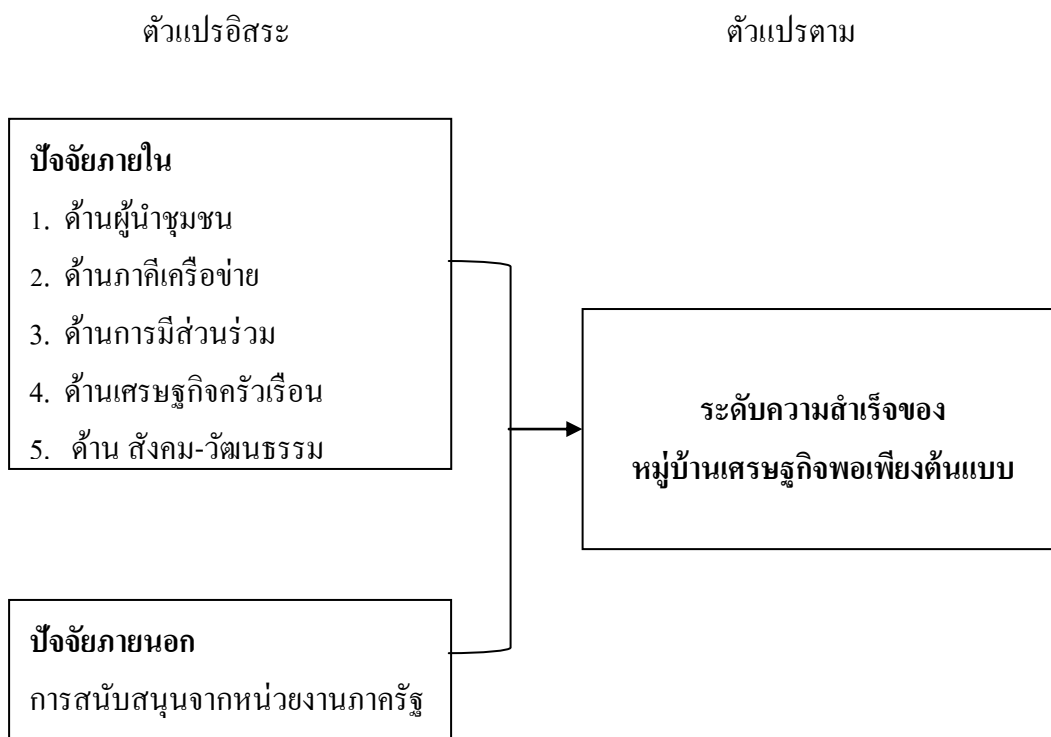
จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มีทั้งหมด 22 ตัวแปร โดยแบ่งเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยภายใน แบ่งออกเป็น 5 ปัจจัย ดังนี้
  - 1.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจเจกบุคคล ได้แก่
    - 1.1.1 การพึ่งพาตนเอง
    - 1.1.2 ด้านจิตใจ
    - 1.1.3 ความรู้ความเข้าใจของประชาชน
  - 1.2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับคนในชุมชน ได้แก่
    - 1.2.1 การสร้างพลังชุมชน
    - 1.2.2 พลังครอบครัวพัฒนา
    - 1.2.3 พลังประชาชนในหมู่บ้าน
    - 1.2.4 ด้านการเรียนรู้ร่วมกัน
    - 1.2.5 ความหลากหลายทางอาชีพ
    - 1.2.6 ปัจจัยทางสังคม
    - 1.2.7 ด้านสังคม-วัฒนธรรม
    - 1.2.8 ด้านการมีส่วนร่วม
    - 1.2.9 การรวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอาชีพ
    - 1.2.10 การมีส่วนร่วมสหทบเงินทุน
    - 1.2.11 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การสร้างเครือข่ายระหว่างคนในชุมชน
  - 1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้นำ
  - 1.4 ปัจจัยที่เกี่ยวกับองค์กร
    - 1.4.1 องค์กรต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน
    - 1.4.2 ภาวการณ์พัฒนา ภาวการณ์เครือข่าย
  - 1.5 ปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
    - 1.5.1 ด้านทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ทรัพยากร
    - 1.5.2 ด้านเทคโนโลยี
    - 1.5.3 ด้านเศรษฐกิจ

2. ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ในการศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกตัวแปรจากตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นตัวแปรที่สอดคล้องกับบริบทในพื้นที่ที่ทำการวิจัย จำนวนทั้งหมด 7 ตัวแปร ดังนี้ ปัจจัยภายใน จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่

ปัจจัยด้านผู้นำ ด้านภาคีเครือข่าย/ ภาวการณ์พัฒนา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเศรษฐกิจครัวเรือน
ด้านสังคม-วัฒนธรรม ด้านทุนธรรมชาติ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดทางการวิจัย

ตารางที่ 3 แหล่งที่มาตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ	แหล่งอ้างอิง
1. ด้านผู้นำชุมชน	ณัฐฎาพร แสงสุวรรณ (2555), สุภนุช ตรีเนตร(2557), นิสรา ใจซื่อ (2557), นงลักษณ์ จี๊จู้ และคณะ (2557), จงสวัสดิ์ มณีจอม (2558)
2. ด้านภาคีเครือข่าย ภาวการณ์พัฒนา	ณัฐฎาพร แสงสุวรรณ (2555), สุภนุช ตรีเนตร (2557), จงสวัสดิ์ มณีจอม (2558)
3. ด้านการมีส่วนร่วม	นิสรา ใจซื่อ (2557), จงสวัสดิ์ มณีจอม (2558)
4. ด้านเศรษฐกิจ	นิสรา ใจซื่อ (2557)
5. ด้านสังคม-วัฒนธรรม	นิสรา ใจซื่อ (2557)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	แหล่งอ้างอิง
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	ศุภนุช ตรีเนตร (2557), นิสรา ใจชื่อ (2557), จงสวัสดิ์ มณีจอม (2558)
7. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	นิสรา ใจชื่อ (2557), อนุชา พิมาชนอก (2558)

การกำหนดสมมติฐานการวิจัย

1. ด้านผู้นำชุมชน

จากการทบทวนงานวิจัยของณัฏฐ์ภูพร แสงสุวรรณ (2555) พบว่า ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษาบ้านแม่ใจใต้ หมู่ที่ 7 ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ บ้านหม้อ หมู่ที่ 12 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านสบวิน หมู่ที่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยของศุภนุช ตรีเนตร (2557) พบว่า บทบาทของผู้นำชุมชนส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา หมู่บ้านวังแสงใต้ ตำบลวังแสงใต้ อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น งานวิจัยของนิสรา ใจชื่อ (2557) พบว่า ผู้นำหมู่บ้านส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเริงราง อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอเสาไห้ จังหวัดสระบุรี งานวิจัยของนงลักษณ์ จีจู่ และคณะ (2557) พบว่า ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านวังแดงหมู่ที่ 5 ตำบลท่ามะเขือ อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร งานวิจัยของจงสวัสดิ์ มณีจอม (2558) พบว่า บทบาทของแกนนำ ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอตราพระยา จังหวัดสระแก้ว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า “ปัจจัยด้านผู้นำชุมชนส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

2. ด้านภาคีเครือข่าย/ ภาาีการพัฒนา

จากการทบทวนงานวิจัยของณัฏฐ์ภูพร แสงสุวรรณ (2555) พบว่า ภาาีการพัฒนา ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษาบ้านแม่ใจใต้ หมู่ที่ 7 ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ บ้านหม้อ หมู่ที่ 12 ตำบลป่าไผ่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และบ้านสบวิน หมู่ที่ 9 ตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยของศุภนุช ตรีเนตร (2557)

พบว่า การสร้างภาคีเครือข่ายส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา หมู่บ้านวังแสงใต้ ตำบลวังแสงใต้ อำเภอนบพ จังหวัดขอนแก่น งานวิจัยของจงสวัสดิ์ มณีจอม (2558) พบว่า ภาคีการพัฒนาส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดงระยอง จังหวัดสระแก้ว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า “ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย ภาคีการพัฒนา ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

3. ด้านการมีส่วนร่วม

จากการทบทวนงานวิจัยของนิสรา ใจซื่อ (2557) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วม ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเริงราง อำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี งานวิจัยของจงสวัสดิ์ มณีจอม (2558) พบว่า การมีส่วนร่วมส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดงระยอง จังหวัดสระแก้ว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า “ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

4. ด้านเศรษฐกิจครัวเรือน

จากการทบทวนงานของวิจัยนิสรา ใจซื่อ (2557) พบว่า เศรษฐกิจส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเริงราง อำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า “ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือนส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

5. ด้านสังคม-วัฒนธรรม

จากการทบทวนงานวิจัยของนิสรา ใจซื่อ (2557) พบว่า สังคม-วัฒนธรรมส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเริงราง อำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอสายใต้ จังหวัดสระบุรี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า “ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

6. ด้านทุนธรรมชาติ

จากการทบทวนของศุภนุช ตรีเนตร (2557) พบว่า ทรัพยากรธรรมชาติส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา หมู่บ้านวังแสงใต้ ตำบลวังแสงใต้ อำเภอนบพ จังหวัดขอนแก่น งานวิจัยของนิสรา ใจซื่อ (2557) พบว่า ทรัพยากรธรรมชาติ

ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเริงราง อำเภอสายไทร จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอสายไทร จังหวัดสระบุรี งานวิจัยของจางส์วี่ มณีจอม (2558) พบว่า ทรัพยากรธรรมชาติส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดร่าพระยา จังหวัดสระแก้ว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า “ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอปานทอง

7. ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

จากการทบทวนงานวิจัยของนิสรา ใจเชื้อ (2557) พบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านศาลาศักดิ์ หมู่ที่ 1 ตำบลเริงราง อำเภอสายไทร จังหวัดสระบุรี และหมู่บ้านบ้านโคก หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอสายไทร จังหวัดสระบุรี งานวิจัยของอนุชา พิมาชนอก (2558) พบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอสวนน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานการวิจัยที่ว่า “ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอปานทอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ
6. เกณฑ์การแปลผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง ทั้ง 10 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 7,342 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง, 2559) และมีจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้การคำนวณตามวิธีการของยามานะ (Yamane) และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 สูตรในการคำนวณ คือ

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

N = ขนาดประชากรที่มีรายชื่ออยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ = + 5%

ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ดังนั้น จึงได้นำจำนวนประชาชนที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทองทั้ง 10 หมู่บ้าน แทนค่าในสูตรดังนี้

$$n = \frac{7,342}{1+7,342(0.05)^2}$$

$$n = 380$$

ดังนั้น ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด คือ 380 คน
 และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 แบ่งเขตพื้นที่สุ่มตัวอย่างตามหมู่บ้าน ซึ่งมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน
 ขั้นตอนที่ 2 ทำการจัดกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional to size) โดยการหาจำนวน
 กลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้สูตรดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง } X \text{ จำนวนประชากรในแต่ละหมู่}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ได้จำนวนประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนสัดส่วนประชากรที่มีรายชื่ออยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

ที่	ชื่อบ้าน	หมู่ที่	ตำบล	ประชากร การวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านหนองกาน้ำ	6	หนองหงษ์	998	52
2	บ้านมาบโป่ง-สะเดา	1	มาบโป่ง	847	44
3	บ้านหัวไผ่	1	โคกจู้หนอน	837	43
4	บ้านอ้อมแก้ว	9	มาบโป่ง	834	43
5	บ้านแหลมแค	3	หน้าประคู้	786	41
6	บ้านหนองสองห้อง	2	บางหัก	206	10
7	บ้านโป่งตามูข	1	หนองหงษ์	1,116	58
8	บ้านหนองแซ่แว่น	2	มาบโป่ง	578	30
9	บ้านเนินแสมสาร	3	โคกจู้หนอน	766	40
10	บ้านเก่า	4	บ้านเก่า	374	19
รวม				7,342	380

ตอนที่ 3 ทำการเลือกตัวอย่างจะทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยนำบัญชีรายชื่อของประชากรที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ทั้ง 10 หมู่บ้าน มาสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้คอมพิวเตอร์ จนได้จำนวนครบตามที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบปฐมภูมิ (Primary data) คือ การเก็บแบบสอบถามโดยตรงจากประชากรในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากเอกสารที่มีอยู่ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พร้อมนี้ได้ทำการปรับปรุงข้อคำถามให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และประชาชนในพื้นที่ โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ซึ่งศึกษาข้อมูล ที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร วิชาการ เอกสารทางราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดแล้ว แปลงเป็นคำถามแบบปลายปิด (Close ended question) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาศัยอยู่ในหมู่บ้านใด ระยะเวลาที่อาศัย รายได้ ตำแหน่งในหมู่บ้าน การศึกษา และอาชีพ จำนวนข้อคำถาม 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ได้แก่ ด้านผู้นำชุมชนที่ได้รับการยอมรับจากคนในหมู่บ้าน มีความรู้ความสามารถ ด้านภาคีเครือข่าย ภาคีการพัฒนาของกลุ่มองค์กรในชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม-วัฒนธรรม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน 21 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ได้แก่ ด้านสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

เกณฑ์การให้คะแนน ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 แบ่งเป็น

เห็นด้วยมากที่สุด = 5 คะแนน

เห็นด้วยมาก = 4 คะแนน

เห็นด้วยปานกลาง = 3 คะแนน

เห็นด้วยน้อย = 2 คะแนน

เห็นด้วยน้อยที่สุด = 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
2. สร้างแบบสอบถามและตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 ดร.กฤษเชต ไกรवास อาจารย์ประจำวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นางชัชชนีย์ จันเสงี่ยม พัฒนาการอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

3.3 นางรชยา โพธิสิน นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดชลบุรี

เพื่อตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item objective congruence) ระหว่างข้อคำถามกับข้อมูลตามวัตถุประสงค์และนิยามศัพท์เฉพาะ โดยค่าเฉลี่ยของคำถามใดสูงกว่า 0.5 ถือว่าพอใช้ได้ และเมื่ออยู่ในระดับ 0.9 ถึง 1.0 จะถือว่าดีมาก ผลปรากฏว่า ได้ค่าตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.0 ถือว่าแบบสอบถามใช้ได้

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ตำบลคลองตำรุ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน กรอกแบบสอบถามแล้วนำข้อมูลมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม จำแนกตามรายด้าน

แบบสอบถาม	จำนวนข้อ คำถาม	ค่า Cronbach's alpha
ปัจจัยที่ภายในที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จ (ตอนที่ 2)		
1. ด้านผู้นำชุมชน	6	0.929
2. ด้านภาคีเครือข่าย	3	0.909
3. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	3	0.925
4. ด้านเศรษฐกิจ	3	0.844
5. ด้านสังคม-วัฒนธรรม	3	0.898
6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	3	0.915
ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จ (ตอนที่ 3)		
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ		
ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ (ตอนที่ 4)	23	0.964

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยตนเอง โดยเตรียมแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์แล้ว
2. ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน ประธานกลุ่มองค์กรในหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการกรอกแบบสอบถามพร้อมขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เก็บรวบรวมข้อมูล คัดเลือก และจำแนกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน
4. นำแบบสอบถามไปประมวลผล ลงรหัสข้อมูลแบบสอบถามในเครื่องคอมพิวเตอร์ จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลจากข้อมูลในแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยในการประมวลผลค่าทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบและระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยใช้สถิติวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) และการวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) เพื่อหาตัวพยากรณ์ที่ดีและส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระทีละตัว

4. วิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาเรียบเรียง จัดเป็นหมวดหมู่

เกณฑ์การแปลผล

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของปัจจัยที่ส่งผลระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี (แบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากการหาค่าอันตรภาคชั้นในการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จากผลที่ได้ ค่าอันตรายภาคขึ้น เท่ากับ 0.8 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงกำหนดค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เท่ากับ 0.8 และกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนจากข้อมูลในแบบสอบถาม

โดยแบ่งจากข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.21-5.00	เห็นด้วยมากที่สุด/ สำเร็จมากที่สุด
3.41-4.20	เห็นด้วยมาก/ สำเร็จมาก
2.61-3.40	เห็นด้วยปานกลาง/ สำเร็จปานกลาง
1.81-2.60	เห็นด้วยน้อย/ สำเร็จน้อย
1.00-1.80	เห็นด้วยน้อยที่สุด/ สำเร็จน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีรายชื่ออยู่ในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบอำเภอพานทอง จำนวนประชากร 10 หมู่บ้าน 380 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาศัยอยู่ในหมู่บ้านใด ระยะเวลาที่อาศัย รายได้ ตำแหน่งในหมู่บ้าน การศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ได้แก่ ด้านผู้นำชุมชน ด้านภาคีเครือข่าย ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเศรษฐกิจครัวเรือน ด้านสังคม-วัฒนธรรม ด้านทุนธรรมชาติ และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีสัญลักษณ์ทางสถิติจำนวนมาก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดชื่อย่อของตัวแปรและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางสถิติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

N	หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	หมายถึง คะแนนเฉลี่ย
SD	หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน
X_1	หมายถึง ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน
X_2	หมายถึง ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย
X_3	หมายถึง ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
X_4	หมายถึง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน
X_5	หมายถึง ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม
X_6	หมายถึง ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ
X_7	หมายถึง ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ
Y_1	หมายถึง ความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
R	หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง ค่าอำนาจในการพยากรณ์

- a หมายถึง ค่าคงที่สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
- b หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
- Beta หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
- S.E.b. หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
- S.E.est หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
- T หมายถึง ค่าการทดสอบสมมติฐาน
- F หมายถึง การทดสอบนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์ถดถอยตัวพยากรณ์รวมทุกด้าน
- ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ และการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	159	41.84
หญิง	221	58.16
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	44	11.58
31-40 ปี	100	26.32
41-50 ปี	107	28.16
51 ปีขึ้นไป	129	33.95

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
ประถมศึกษา	93	24.47
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	170	44.74
ปริญญาตรี	98	25.79
ปริญญาโท	5	1.32
อื่น ๆ	14	3.68
รวม	380	100

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามเพศ อายุ และการศึกษา ของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง มีดังนี้

จำแนกตามเพศ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.16 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.84 ตามลำดับ

จำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 51 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.95 รองลงมา คือ อายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.16 และอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.32 ตามลำดับ

จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 44.74 รองลงมา คือ มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 24.47 และมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 25.79 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพและรายได้

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	72	18.95
ค้าขาย	73	19.21
รับจ้าง	91	23.95
พนักงานบริษัท/ โรงงาน	41	10.79
ธุรกิจส่วนตัว	54	14.21

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	30	7.89
อื่น ๆ	19	5.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	186	48.95
15,000-20,000 บาท	153	40.26
20,001-30,000 บาท	25	6.58
มากกว่า 30,000 บาท	16	4.21
รวม	380	100

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามอาชีพ และรายได้ของประชาชน หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง มีดังนี้

จำแนกตามอาชีพหลักในปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 23.95 รองลงมามีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 19.21 และมีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 18.95 ตามลำดับ

จำแนกตามรายได้ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.95 รองลงมามีรายได้ 15,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 40.26 และมีรายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน ระยะเวลาอยู่อาศัย และตำแหน่ง ในหมู่บ้าน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
หมู่บ้าน		
บ้านหนองกาน้ำ	52	13.68
บ้านมาบโป่งสะเดา-	44	11.58
บ้านหัวไผ่	43	11.32
บ้านอ้อมแก้ว	44	11.58

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
บ้านแหลมแค	40	10.53
บ้านหนองสองห้อง	10	2.63
บ้านโป่งตามข	58	15.26
บ้านหนองแซ่แว่น	30	7.89
บ้านเนินเสมสาร	40	10.53
บ้านเก่า	19	5.00
ระยะเวลาอยู่อาศัย		
6 เดือน-2 ปี	15	3.95
3-5 ปี	14	3.68
6-10 ปี	37	9.74
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	314	82.63
ตำแหน่งในหมู่บ้าน		
ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	38	10.00
สมาชิกสภาท้องถิ่น	16	4.21
กรรมการหมู่บ้าน	45	11.84
ประธานคณะกรรมการ/ กลุ่ม ๆ	33	8.68
ประชาชนทั่วไป	243	63.95
อื่น ๆ	5	1.32
ภาพรวม	380	100

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป จำแนกตามหมู่บ้าน ระยะเวลาอยู่อาศัย และตำแหน่งในหมู่บ้านของประชาชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง มีดังนี้

จำแนกตามหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถาม อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน บ้านโป่งตามข คิดเป็นร้อยละ 15.26 รองลงมา คือ บ้านหนองกาน้ำ คิดเป็นร้อยละ 13.68 บ้านมาบโป่ง-สะเดา และบ้านอ้อมแก้ว คิดเป็นร้อยละ 11.58 ตามลำดับ

จำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัยในหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 82.63 รองลงมา คือ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.74 และ 6 เดือน-2 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.95 ตามลำดับ

จำแนกตามตำแหน่งในหมู่บ้าน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 63.95 รองลงมา คือ กรรมการหมู่บ้าน คิดเป็น ร้อยละ 11.84 และผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ และอันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง โดยภาพรวม

ความคิดเห็นโดยรวม	$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
1. ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน	3.95	0.72	มาก	3
2. ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย	3.75	0.78	มาก	5
3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน	3.80	0.82	มาก	4
4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน	3.56	0.71	มาก	7
5. ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม	11.49	2.23	มากที่สุด	1
6. ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ	3.61	0.77	มาก	6
7. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	8.59	1.92	มากที่สุด	2

จากตารางที่ 9 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ พบว่า ลำดับ 1 คือ ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 11.49$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 2.23$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 8.59$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 1.92$) และอันดับสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.71$)

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้นำชุมชน

ด้านผู้นำชุมชน	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ผู้นำของท่านเป็นที่ยอมรับ ของคนในหมู่บ้าน	129 (33.95)	160 (42.21)	76 (20.00)	13 (3.42)	2 (0.53)	4.05	0.85	มาก	1
2. ผู้นำชุมชนของท่านมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	104 (27.37)	180 (47.37)	77 (20.26)	17 (4.47)	2 (0.53)	3.97	0.84	มาก	2
3. ผู้นำชุมชนของท่าน มีการบริหารจัดการที่ดี ในการทำงาน	95 (25.00)	168 (44.21)	92 (24.21)	23 (6.05)	2 (0.53)	3.87	0.88	มาก	6
4. ผู้นำชุมชนของท่านมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	93 (24.47)	195 (51.32)	78 (20.53)	12 (3.16)	2 (0.53)	3.96	0.79	มาก	3
5. ผู้นำชุมชนของท่านเสียสละ เวลาทำงานเพื่อชุมชน	91 (23.95)	184 (48.42)	89 (23.42)	12 (3.16)	4 (1.05)	3.91	0.83	มาก	5
6. ผู้นำชุมชนของท่าน มีการส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินชีวิต โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	91 (23.95)	192 (50.53)	77 (20.26)	16 (4.21)	4 (1.05)	3.92	0.84	มาก	4
ภาพรวม						3.95	0.72	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านผู้นำชุมชน โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.72$)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ ผู้นำชุมชนของท่านเป็นที่เป็นที่ยอมรับ
ของคนในหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.85$)
รองลงมา คือ ผู้นำชุมชนของท่านมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.97$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.84$)
และอันดับสุดท้าย คือ ผู้นำชุมชนของท่านมีการบริหารจัดการที่ดีในการทำงาน อยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.87$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.88$)

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย

ด้านภาคีเครือข่าย	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. หมู่บ้านของท่านมีกลุ่ม องค์กร ในการพัฒนาหมู่บ้าน	73 (19.21)	175 (46.05)	107 (28.16)	25 (6.58)	0	3.78	0.83	มาก	1
2. กลุ่ม องค์กรในหมู่บ้าน ของท่าน มีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมการเป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียง	62 (16.32)	188 (49.47)	98 (25.79)	30 (7.89)	2 (0.53)	3.73	0.85	มาก	3
3. ส่งเสริมให้ประชาชน ในหมู่บ้านเข้ามาเป็นสมาชิก ของกลุ่ม องค์กร	71 (18.68)	170 (44.74)	111 (29.21)	26 (6.84)	2 (0.53)	3.74	0.86	มาก	2
ภาพรวม						3.75	0.78	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบด้านภาคีเครือข่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.78$)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ หมู่บ้านของท่านมีกลุ่ม องค์กรในการพัฒนาหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.78$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.83$) รองลงมา คือ ส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านเข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่ม องค์กร มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.74$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.86$) และอันดับสุดท้าย กลุ่ม องค์กรในหมู่บ้านของท่าน มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.73$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.85$)

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม

ด้านการมีส่วนร่วม	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วม ในการเสนอแนะและแสดงความคิดเห็น ในการพัฒนาหมู่บ้าน	90 (23.68)	171 (45.00)	88 (23.16)	29 (7.63)	2 (0.53)	3.84	0.89	มาก	1
2. ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วม ทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาหมู่บ้าน ในด้านต่าง ๆ	78 (20.53)	186 (48.95)	87 (22.89)	27 (7.11)	2 (0.53)	3.81	0.86	มาก	2
3. ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วม ในการติดตามผลของการดำเนินงาน ของหมู่บ้าน	76 (20.00)	172 (45.26)	101 (26.58)	29 (7.63)	2 (0.53)	3.77	0.87	มาก	3
ภาพรวม						3.80	0.82	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.82$)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วม ในการเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.84$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.89$) รองลงมา คือ ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมทำกิจกรรม เพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.86$) และอันดับสุดท้าย ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการติดตามผลของการดำเนินงานของหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.77$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.87$)

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน

ด้านเศรษฐกิจครัวเรือน	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ครัวเรือนในหมู่บ้านมีอาชีพ มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่าย ในครอบครัว	32 (8.42)	159 (41.8)	58 (41.58)	28 (7.37)	3 (0.79)	3.50	0.78	มาก	3
2. ครัวเรือนในหมู่บ้านมีการออม สามารถพึ่งพาตนเองได้	43 (11.32)	161 (42.37)	139 (36.58)	35 (9.21)	2 (0.53)	3.55	0.83	มาก	2
3. ครัวเรือนในหมู่บ้านน้อมนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการประกอบอาชีพ	50 (13.16)	179 (47.11)	119 (31.32)	30 (7.89)	2 (0.53)	3.64	0.83	มาก	1
ภาพรวม						3.56	0.71	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.71$)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ ครัวเรือนในหมู่บ้านน้อมนำหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.64$) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ($SD = 0.83$) รองลงมา คือ ครัวเรือนในหมู่บ้านมีการออมสามารถพึ่งพาตนเอง
อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.55$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.83$) และอันดับสุดท้าย
ครัวเรือนในหมู่บ้าน มีอาชีพ มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
($\bar{X} = 3.50$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.78$)

ตารางที่ 14 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม

ด้านสังคม-วัฒนธรรม	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. หมู่บ้านของท่านได้อนุรักษ์ และมีการปฏิบัติเพื่อสืบทอด ประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน	82 (21.58)	179 (47.11)	96 (25.26)	23 (6.05)	0	3.84	0.83	มาก	2
2. หมู่บ้านของท่านมีความรัก ความสามัคคี	65 (17.11)	165 (43.42)	121 (31.84)	29 (7.63)	0	3.70	0.84	มาก	3

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ด้านสังคม-วัฒนธรรม	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
3. ประชาชนในหมู่บ้านของท่าน ปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา ที่นับถือ	95 (25.00)	182 (47.89)	92 (24.21)	11 (2.89)	0	3.95	0.78	มาก	1
ภาพรวม						11.49	2.23	มาก ที่สุด	

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 11.49$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 2.23$) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ ประชาชนในหมู่บ้านของท่านปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่นับถือ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.78$) รองลงมา คือ หมู่บ้านของท่านได้อนุรักษ์และมีการปฏิบัติเพื่อสืบทอดประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.84$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.83$) และอันดับสุดท้าย คือ หมู่บ้านของท่านมีความรัก ความสามัคคี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.70$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.84$)

ตารางที่ 15 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ

ด้านทุนธรรมชาติ	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. หมู่บ้านของท่าน มีทรัพยากรธรรมชาติที่เพียงพอ ในการดำเนินชีวิตของสมาชิก ในหมู่บ้าน	46 (12.11)	168 (44.21)	138 (36.32)	28 (7.37)	0	3.61	0.79	มาก	2
2. หมู่บ้านของท่านส่งเสริม ให้มีการอนุรักษ์และการใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	60 (15.79)	165 (43.42)	128 (33.68)	38 (10.00)	0	3.58	0.83	มาก	3
3. หมู่บ้านของท่านตระหนักถึง ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ	60 (15.79)	165 (43.42)	122 (32.11)	29 (7.63)	4 (1.05)	3.65	0.87	มาก	1
ภาพรวม						3.61	0.77	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.77$)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ หมู่บ้านของท่านตระหนักถึงความสำคัญ ของทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.65$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.87$) รองลงมา คือ หมู่บ้านของท่านมีทรัพยากรธรรมชาติที่เพียงพอในการดำเนินชีวิตของสมาชิก ในหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.79$) และอันดับ สุดท้าย หมู่บ้านของท่านส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.58$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.83$)

ตารางที่ 16 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ด้านการสนับสนุน จากหน่วยงานภาครัฐ	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. หมู่บ้านของท่านได้รับ งบประมาณสนับสนุนจาก หน่วยงานภาครัฐอย่างเพียงพอ	73 (19.12)	147 (38.68)	123 (32.37)	32 (8.42)	5 (1.32)	3.66	0.93	มาก	4
2. หน่วยงานของรัฐได้ส่งเสริม การพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทาง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	62 (16.32)	172 (45.26)	108 (28.42)	36 (9.47)	2 (0.53)	3.67	0.88	มาก	2
3. หน่วยงานของรัฐ ได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ ในด้านต่าง ๆ ตามแนวทาง หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	76 (20.00)	169 (44.47)	105 (27.63)	27 (7.11)	3 (0.79)	3.75	0.88	มาก	1
4. หน่วยงานรัฐได้มีการกระตุ้น การพัฒนาและติดตาม ผลการดำเนินงานของหมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง	68 (17.89)	164 (43.16)	110 (28.95)	30 (7.89)	8 (2.11)	3.66	0.93	มาก	3
	ภาพรวม					8.58	1.92	มาก ที่สุด	

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 8.58$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 1.92$)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ หน่วยงานของรัฐได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.88$) รองลงมา คือ หน่วยงานของรัฐได้ส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.88$) และอันดับสุดท้าย หมู่บ้านของท่านได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างเพียงพอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.93$)

ตอนที่ 3 ความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ และอันดับ ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยภาพรวม

ความคิดเห็นโดยรวม	$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
1. ด้านจิตใจและสังคม	3.72	0.69	มาก	1
2. ด้านเศรษฐกิจ	3.47	0.78	มาก	4
3. ด้านการเรียนรู้	3.61	0.73	มาก	2
4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.53	0.83	มาก	3
รวม	3.58	0.66	มาก	

จากตารางที่ 17 ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.58$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.66$) และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ อันดับที่ 1 คือ ปัจจัยด้านจิตใจและสังคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.72$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.69$) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.73$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.53$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.83$) ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.78$)

ตารางที่ 18 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น
ต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านจิตใจและสังคม

ด้านจิตใจและสังคม	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ประชาชนในหมู่บ้าน มีความร่วมมืออันดีระหว่างกัน	44 (11.58)	168 (44.21)	131 (34.47)	32 (8.42)	5 (1.32)	3.56	0.85	มาก	7
2. หมู่บ้านของท่านมีข้อตกลง กำหนดเป็นข้อปฏิบัติของหมู่บ้าน	52 (13.68)	179 (47.11)	111 (29.21)	33 (8.68)	5 (1.32)	3.63	0.87	มาก	6
3. หมู่บ้านของท่านมีกองทุน เพื่อสวัสดิการของชุมชน	63 (16.58)	178 (46.84)	100 (26.32)	33 (8.68)	6 (1.58)	3.68	0.90	มาก	5
4. หมู่บ้านของท่านยึดมั่น ในหลักประชาธิปไตย	58 (15.26)	231 (60.79)	74 (19.47)	14 (3.36)	3 (0.79)	3.86	0.74	มาก	1
5. หมู่บ้านของท่านยึดหลัก คุณธรรม จริยธรรมในการดำเนิน ชีวิตร่วมกัน	53 (13.95)	206 (54.21)	101 (26.58)	17 (4.47)	3 (0.79)	3.76	0.77	มาก	3
6. หมู่บ้านของท่าน มีความปลอดภัย	55 (14.47)	195 (51.32)	99 (26.05)	30 (7.89)	1 (0.26)	3.72	0.82	มาก	4
7. ประชาชนในหมู่บ้าน มีความเชื่อมั่นในหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	78 (20.53)	186 (48.95)	91 (23.95)	20 (5.26)	5 (1.32)	3.82	0.86	มาก	2
ภาพรวม						3.72	0.69	มาก	

ตารางที่ 18 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
ด้านจิตใจและสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.72$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD = 0.69)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ หมู่บ้านของท่านยึดมั่น
ในหลักประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.86$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 0.74)
รองลงมา คือ ประชาชนในหมู่บ้านมีความเชื่อมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.82$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 0.86) และอันดับสุดท้าย ประชาชนในหมู่บ้าน
มีความร่วมมืออันดีระหว่างกันอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD = 0.85)

ตารางที่ 19 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น
ต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านเศรษฐกิจ

ด้านเศรษฐกิจ	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ประชาชนในหมู่บ้าน มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน	41 (10.79)	126 (33.16)	156 (41.05)	48 (12.63)	9 (2.37)	3.37	0.92	ปาน กลาง	5
2. หมู่บ้านของท่านมีกิจกรรม ลดรายจ่ายและสร้างรายได้	39 (10.26)	168 (44.21)	126 (33.16)	43 (11.32)	4 (1.05)	3.51	0.86	มาก	3
3. หมู่บ้านของท่านมีการรวมกลุ่ม เพื่อพัฒนาอาชีพหลักของคน ในหมู่บ้าน	43 (11.32)	168 (44.21)	120 (31.58)	47 (12.37)	2 (0.53)	3.53	0.87	มาก	1
4. หมู่บ้านของท่านมีการออม ในหลายรูปแบบ	40 (10.53)	164 (43.16)	129 (33.95)	46 (12.11)	1 (0.26)	3.52	0.85	มาก	2
5. ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้ จากการรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	35 (9.21)	143 (37.63)	140 (36.84)	55 (14.47)	7 (1.84)	3.38	0.90	ปาน กลาง	4
	ภาพรวม					3.47	0.78	มาก	

ตารางที่ 19 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
ด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD = 0.78)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ หมู่บ้านของท่านมีการรวมกลุ่ม
เพื่อพัฒนาอาชีพหลักของคนในหมู่บ้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.53$) ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD = 0.87) รองลงมา คือ หมู่บ้านของท่านมีการออมในหลายรูปแบบ อยู่ในระดับมาก
มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 0.85) และอันดับสุดท้าย ครัวเรือนในหมู่บ้านมี
การจัดทำบัญชีครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.37$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD = 0.92)

ตารางที่ 20 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น
ต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านการเรียนรู้

ด้านการเรียนรู้	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปล ความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. หมู่บ้านของท่านมีการจัดทำ แผนชุมชน	61 (16.1)	165 (43.4)	111 (29.2)	41 (10.8)	2 (0.5)	3.64	0.89	มาก	4
2. หมู่บ้านของท่าน มีการใช้ประโยชน์จากแผนชุมชน	59 (15.53)	161 (42.37)	114 (30.0)	45 (11.84)	1 (0.26)	3.61	0.90	มาก	6
3. หมู่บ้านของท่านมีการถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่น	65 (17.11)	173 (45.53)	101 (26.58)	37 (9.74)	4 (1.05)	3.67	0.90	มาก	2
4. หมู่บ้านของท่านมีการจัดตั้ง แหล่งเรียนรู้	65 (17.11)	168 (44.21)	101 (26.58)	41 (10.8)	5 (1.32)	3.65	0.93	มาก	3
5. หมู่บ้านของท่าน มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม กับการพัฒนาหมู่บ้าน	41 (10.8)	127 (33.42)	163 (42.89)	49 (12.89)	0	3.42	0.85	มาก	7
6. หมู่บ้านของท่านมีการสร้าง ภาคีเครือข่าย เช่น กองทุนหมู่บ้าน กองทุนแม่ของแผ่นดิน	61 (16.05)	163 (42.89)	111 (29.21)	42 (11.05)	3 (0.79)	3.62	0.90	มาก	5
7. หมู่บ้านของท่านมีการปฏิบัติ ตามหลักของการพึ่งตนเอง	55 (14.47)	181 (47.63)	112 (29.47)	32 (8.42)	0	3.68	0.82	มาก	1
ภาพรวม						3.61	0.73	มาก	

ตารางที่ 20 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
ด้านการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD = 0.73)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ หมู่บ้านของท่านมีการปฏิบัติ
ตามหลักของการพึ่งตนเอง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.68$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD= 0.82)
รองลงมา คือ หมู่บ้านของท่านมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
($\bar{X} = 3.67$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 0.90) และอันดับสุดท้าย หมู่บ้านของท่านมีการใช้เทคโนโลยี
ที่เหมาะสมกับการพัฒนาหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.42$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD = 0.85)

ตารางที่ 21 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความ อันดับ ระดับความคิดเห็น
ต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	จำนวน (ร้อยละ)					$\bar{X}$	SD	แปลความ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ประชาชนในหมู่บ้านมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	50 (13.16)	158 (41.58)	122 (32.11)	48 (12.63)	2 (0.53)	3.54	0.89	มาก	2
2. หมู่บ้านควรมีกุ่ม/องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม	60 (15.79)	169 (44.47)	114 (30.00)	36 (9.47)	1 (0.26)	3.66	0.86	มาก	1
3. หมู่บ้านของท่านมีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน	45 (11.84)	154 (40.53)	124 (32.63)	47 (12.37)	10 (2.63)	3.47	0.94	มาก	3
4. หมู่บ้านของท่านมีการสร้างมูลค่า จากทรัพยากรธรรมชาติ	50 (13.16)	144 (37.89)	125 (32.89)	53 (13.95)	8 (2.11)	3.46	0.96	มาก	4
ภาพรวม						3.53	0.82	มาก	

ตารางที่ 21 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.53$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.82$)

และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 คือ หมู่บ้านควรมีกุ่ม/องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.86$) รองลงมา คือ ประชาชนในหมู่บ้านมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.54$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.89$) และอันดับสุดท้าย หมู่บ้านของท่านมี การสร้างมูลค่าจากทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.46$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.96$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ และระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง

	Y ₁	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇
Y ₁	1.00	0.642**	0.610**	0.623**	0.577**	0.564**	0.609**	0.642**
X ₁		1.00	0.522**	0.524**	0.398**	0.410**	0.416**	0.467**
X ₂			1.00	0.722**	0.427**	0.502**	0.570**	0.552**
X ₃				1.00	0.428**	0.541**	0.493	0.524**
X ₄					1.00	0.635**	0.534**	0.398**
X ₅						1.00	0.621**	0.410**
X ₆							1.00	0.416**
X ₇								1.00

มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01**

1. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ และระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ สรุปรายละเอียด ดังนี้

จากตารางที่ 22 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยด้านผู้นำชุมชน (X₁) ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย (X₂) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X₃) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน (X₄) ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม (X₅) ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ (X₆) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X₇) และระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ (Y₁) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.564 ถึง 0.642 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ทุกค่า

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 6 ปัจจัย พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.398 ถึง 0.722 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 ทุกค่า โดยปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย (X₂) กับด้านการมีส่วนร่วม (X₃) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด

ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน (X_4) กับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X_7) มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด

อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบ Muticollinearity โดยพิจารณาจากค่า Tolerance และค่า VIF พบว่า ค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.539-0.660 ซึ่งผ่านเกณฑ์ คือ ต้องมากกว่า 0.2 และค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.514-1.855 ซึ่งผ่านเกณฑ์ คือ ค่าไม่ควรเกิน 4 หรือ 5 ดังนั้น Beta ตัวแปรอิสระจะมีความสัมพันธ์กัน แต่ไม่เกิดปัญหา Muticollinearity

ตารางที่ 23 คำนวณน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ต้นแบบอำเภอพานทอง (Y_1) โดยวิธีขั้นตอนแบบเสถียร (Stepwise method)

ตัวพยากรณ์	Beta	b	Sig.
ค่าคงที่		0.245	0.078
การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	0.307**	0.105**	0.000
ด้านทรัพยากรธรรมชาติ	0.216**	0.185**	0.000
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	0.194**	0.157**	0.000
ด้านเศรษฐกิจ	0.221**	0.206**	0.000

$R = 0.800$, $R^2 = 0.640$, S.E.est = 0.399, $F = 9.065^{**}$

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01**

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression) ด้วยวิธีแบบเสถียร (Stepwise method) โดยพิจารณาคำนวณน้ำหนักในการอธิบายหรือการแสดงอิทธิพลที่สามารถพยากรณ์ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง สรุปได้ดังนี้

จากตารางที่ 23 คำนวณน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X_7) ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ (X_0) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (X_3) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน (X_4) ส่งผลทางบวกต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง (Y_1) มีค่า 0.307, 0.221, 0.216 และ 0.194 ตามลำดับ

โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X_7) ส่งผลทางบวกต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ (Y_1) มากที่สุด และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (X_3) มีค่าต่ำสุด ส่วนปัจจัยด้านผู้นำชุมชน (X_1) ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย (X_2) และปัจจัยด้านสังคม-

วัฒนธรรม (X_5) ไม่ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง (Y_1)

สำหรับค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ของระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กับปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ (X_7) ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ (X_6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (X_3) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน (X_4) โดยที่ตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถพยากรณ์ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง (Y_1) ได้ร้อยละ 64 ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด ($R^2 =$ มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ 0.399)

ตารางที่ 24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง	ปฏิเสธสมมติฐาน
2. ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง	ปฏิเสธสมมติฐาน
3. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง	ยอมรับสมมติฐาน
4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง	ยอมรับสมมติฐาน
5. ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง	ปฏิเสธสมมติฐาน
6. ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง	ยอมรับสมมติฐาน
7. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง	ยอมรับสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบพานทอง จังหวัดชลบุรี รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่จริงในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง ทั้ง 10 หมู่บ้าน จำนวนทั้งสิ้น 7,342 คน (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง, 2559) กลุ่มตัวอย่างและมีกลุ่มตัวอย่าง 380 คน ซึ่งเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยทำการจัดกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Proportional to size) โดยการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน หลังจากนั้นทำการเลือกตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ที่วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา Alpha coeffici ของ (Cronbach) ดังนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านผู้นำชุมชน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.929 ด้านภาคีเครือข่าย 0.909 ด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.925 ด้านเศรษฐกิจครัวเรือน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.844 ด้านสังคม-วัฒนธรรม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.898 ด้านทุนธรรมชาติ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.915 ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.930 ระดับความคิดเห็นต่อความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ด้านจิตใจและสังคม มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.918 ด้านเศรษฐกิจ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.931 ด้านการเรียนรู้ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.921 และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เท่ากับ 0.923 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ด้วยวิธีแบบขั้นตอน (Stepwise method) วิเคราะห์ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.16) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 41.84) มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 51 ปีขึ้นไป ระยะเวลาการอาศัยในหมู่บ้าน โดยเฉลี่ย คือ 10 ปีขึ้นไป ตำแหน่งในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป (ร้อยละ 63.95) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 44.74) และมีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 23.95)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ พบว่า อันดับที่ 1 คือ ปัจจัยด้านสังคม-วัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 11.49$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 2.23$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 8.59$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 1.92$) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.82$) ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.78$) ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.77$) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.71$) ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.72$)

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ พบว่าระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาตามรายชื่อ ลำดับ 1 คือ ปัจจัยด้านจิตใจและสังคม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.72$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.69$) รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.61$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.73$) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.53$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.83$) ตามลำดับ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.47$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 0.78$)

4. การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ พบว่า จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ทั้งหมด 7 ด้าน มี 4 ด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ โดยปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ($Beta = 0.307^{**}$) ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ มากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน ($Beta = 0.221^{**}$) ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ ($Beta = 0.216^{**}$) และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ($Beta = 0.194^{**}$) ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ปัจจัยด้านภาคีเครือข่าย และด้านสังคม-วัฒนธรรม ไม่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

นอกจากนี้ตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถพยากรณ์ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง ได้ร้อยละ 64 ค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด ($R^2 = 0.640$)

อภิปรายผล

1. ความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทองจังหวัดชลบุรี จากผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นว่า ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทองอยู่ในระดับมาก โดยระดับความคิดเห็นด้านจิตใจและสังคม เป็นอันดับที่ 1

ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในหมู่บ้านมีความร่วมมืออันดีระหว่างกันในการทำกิจกรรมในหมู่บ้าน ในหมู่บ้านมีข้อตกลงข้อปฏิบัติหรือกฎของหมู่บ้านในยึดหลักประชาธิปไตย หลักคุณธรรม จริยธรรม มีความเชื่อมั่นในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ด้านการเรียนรู้ เนื่องจากประชาชนในหมู่บ้านมีการร่วมกันในการจัดทำแผนชุมชน มีการใช้ประโยชน์จากแผนชุมชนที่สร้างขึ้น การแสดงความคิดเห็นในทุกภาคส่วน มีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การให้ความรู้ในการปฏิบัติตามหลักการของการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากประชาชนในหมู่บ้านมองเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ โดยภายในหมู่บ้านเองมีความเห็นว่าควรมีกลุ่ม/ องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม คนในหมู่บ้านร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ มีการใช้พลังงานทดแทน และมีการสร้างมูลค่าจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่

ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากประชาชนในหมู่บ้านมีการรวมกลุ่มในการพัฒนาอาชีพ มีรายได้เสริมจากอาชีพหลัก เช่น การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การทำผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มแม่บ้าน การเกษตร ในหมู่บ้านเองก็มีการส่งเสริมการออมในรูปแบบของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำจากกองทุนหมู่บ้าน โครงการ กชคจ. (โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน) การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

ส่งผลให้ระดับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอยู่ในระดับมาก ประชาชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีความมั่นคงในการดำเนินชีวิต

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฎาพร แสงสุวรรณ (2555) ที่ทำการศึกษาเรื่องความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในจังหวัด พบได้จากการที่ประชาชนตระหนักและเน้นการพึ่งพาตนเอง การสร้างพลังชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภนุช ตรีเนตร (2557)

ทำการศึกษเกี่ยวกับความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ กรณีศึกษา บ้านวังแสงใต้ ตำบลวังแสง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ว่าด้านการเรียนรู้ เมื่อมีการถ่ายทอด ความรู้มีแหล่งเรียนรู้ชุมชนทำให้คนในชุมชนสามารถยึดรักการพึ่งพาตนเองได้ และสอดคล้อง กับงานวิจัยของนิสรา ใจซื่อ (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง มี 8 ปัจจัย ได้แก่ ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านจิตใจ ด้านสังคม-วัฒนธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำหมู่บ้าน และการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โดยภาพรวมของทั้ง 8 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จ ในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

2. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากตัวอำเภอพานทองไม่ห่างไกลจากตัวจังหวัด ชลบุรี และเป็นอำเภอขนาดเล็กมีพื้นที่ไม่มาก พื้นที่ตำบลแต่ละตำบลไม่ไกลกันมาก จึงเป็นโอกาส ที่ดีของหมู่บ้านที่มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามาให้การสนับสนุน ทั้งด้านงบประมาณ ด้านองค์ความรู้ การฝึกอบรมอาชีพ การทำเกษตรแปลงใหญ่ ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง สำนักงานส่งเสริมการเกษตร สำนักงานประมง กศน. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้การสนับสนุน การช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชนตรงกับความต้องการของชุมชนเอง เช่น การส่งเสริม ให้ประชาชนในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงมีอาชีพเสริม มีการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ การทำบัญชี รายรับรายจ่าย การตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ฯ การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ OTOP การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีในหมู่บ้าน การพัฒนาสาธารณูปโภคให้เพียงพอ ต่อการดำรงชีวิตของประชาชน และหน่วยงานภาครัฐเองยังได้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ จากผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิสรา ใจซื่อ (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุชา พิมาชนอก และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทาง ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง บ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านน้ำซับ ได้แก่ ปัจจัยภายนอกชุมชน เช่น การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในการจัดอบรมเกี่ยวกับ

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนงบประมาณ การจัดหาตลาดรองรับผลิตภัณฑ์ชุมชน และยังคงคล้องกับงานวิจัยของจสวดี มณีจอม (2558) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้าน โลกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุน อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือน

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจครัวเรือนเป็นปัจจัยอันดับที่ 2 ที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ทั้งนี้เนื่องจากหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอดาพระยา อยู่ใกล้แหล่งอุตสาหกรรม นิคมอมตะนคร ทำให้อัตราการว่างงานมีน้อย ประชาชนในหมู่บ้านทำงานในโรงงาน มีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย และสภาพพื้นที่เองยังมีความสมบูรณ์ เหมาะแก่การทำเกษตร เช่น การเลี้ยงปลานิล มีแปปลาที่เป็นแหล่งรับซื้ออยู่ในพื้นที่ การดำเนินงานในชุมชนเอง ยังมีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ ส่งเสริมการออม กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ฯ กลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน กลุ่ม OTOP การทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ ทำให้ครัวเรือนในหมู่บ้านมีอาชีพ มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนบัญชีต้นทุนการผลิต ทำให้สามารถลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลงได้ มีการออมเงินเพิ่มมากขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองได้

สอดคล้องกับแนวคิดของการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน หน้า 6-8, 2557 ในตัวชี้วัดที่ 2 ด้านเศรษฐกิจ คือ ครัวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน หมู่บ้านหรือชุมชนมีกิจกรรมลดรายจ่ายและสร้างรายได้ หมู่บ้านหรือชุมชนมีการออม หมู่บ้านหรือชุมชนมีการดำเนินการสร้างรายได้จากการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพ และการดำเนินการสร้างและสอดคล้องกับงานวิจัยของนิสรา ใจเชื้อ (2557) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

4. ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ เป็นปัจจัยอันดับที่ 3 ที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ทั้งนี้เนื่องจากอำเภอดาพระยาเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ สภาพพื้นที่ของอำเภอเป็นแอ่งกระทะ ทำให้ไม่ขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก สภาพดินเป็นดินร่วนผสมดินเหนียว เหมาะสำหรับการทำเกษตร การเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ มีปริมาณน้ำเพียงพอตลอดทั้งปี เหมาะแก่การประกอบอาชีพ

ในการเลี้ยงปลา และในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทองก็มีการส่งเสริมในการทำกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการปรับปรุงภูมิทัศน์ การขุดลอกคูคลอง กิจกรรมแยกขยะ การใช้พลังงานทดแทน เช่น การใช้แผงโซลาร์เซลล์จากดวงอาทิตย์ ในเวลากลางวัน แทนการใช้พลังงานไฟฟ้า การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรที่มีอยู่ เป็นการแปรรูปผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงการสร้างจิตสำนึกในการเห็นถึงความสำคัญของทรัพยากรที่มีอยู่ภายในหมู่บ้าน รวมไปถึงการนำโครงการในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ต้องมีการเขียนลงในแผนชุมชนและแผนพัฒนาท้องถิ่น

สอดคล้องกับงานวิจัยของนิสร ใจชื่อ (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจงสวัสดิ์ มณีจอม (2558) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโลกไพร ตำบลทัพราช อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด

5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการของชุมชน เป็นปัจจัยอันดับที่ 4 ที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนส่วนมากอาศัยอยู่ในหมู่บ้านได้มีระยะเวลาอาศัยตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป จึงทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกันกับหมู่บ้านมาตลอด ประกอบกับประชาชนในหมู่บ้านเองนั้นมีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น ในส่วนของภาครัฐก็เข้ามาสนับสนุนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการจัดประชุมหรือการจัดทำประชาคม จะมีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในหมู่บ้าน เปิดโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้านเข้าร่วมในการประชุมและประชาคมทุกครั้ง รวมถึงการให้ประชาชน กลุ่ม องค์กรที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านเข้ามาตรวจสอบ โครงการหรือกิจกรรมที่มีการดำเนินงานภายในหมู่บ้าน มีการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ประเมินผลในการทำกิจกรรม/ โครงการในทุก ๆ ด้าน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

สอดคล้องกับแนวคิดสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2556, หน้า 114) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายที่ประชาชนหรือชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาจากบริการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการควบคุมประเมินผล โครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา

การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การคิดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

สอดคล้องกับงานวิจัยของจงสวัสดิ์ มณีจอม (2558) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิสรา ใจซื่อ (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ, ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ, ปัจจัยด้านทุนธรรมชาติ และปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลต่อความเข้มแข็งของชุมชนสูงที่สุด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการกำหนดคนนโยบายที่จะให้การสนับสนุน งบประมาณ องค์ความรู้ กิจกรรมต่าง ๆ มีการติดตามประเมินผลโครงการอย่างต่อเนื่อง โดยให้พิจารณาความเหมาะสมของการสนับสนุนจากความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สภาพพื้นที่ และควรมีนโยบายสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือในทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

1.2 จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาให้หมู่บ้านการจัดตั้งกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ฯ กลุ่มอาชีพ กลุ่ม OTOP การทำเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองในการขายสินค้ากับเอกชนหรือพ่อค้าคนกลาง เพิ่มความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ มีแหล่งเงินทุน อัตราดอกเบี้ยต่ำที่มีในหมู่บ้าน ลดการเป็นหนี้นอกระบบ และเพื่อเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในหมู่บ้าน รวมถึงการเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

1.3 จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติ ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะควรมีนโยบายการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เริ่มตั้งแต่การจัดกิจกรรมกับเด็กและเยาวชน ตลอดจนประชาชนในหมู่บ้านเพื่อการปลูกฝังจิตสำนึก การตระหนักถึงความสำคัญในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีการบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน

1.4 จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า ควรมีนโยบายส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และสนับสนุนให้ประชาชนในหมู่บ้านมีข้อตกลงร่วมกัน หรือกฎกติกาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของแต่ละหมู่บ้าน เช่น กำหนดเกณฑ์มาตรฐานระดับในการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมต้องไม่เอื้อผลประโยชน์ให้กับพวกพ้อง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง รวมไปถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนในหมู่บ้านได้แสดงความคิดเห็น โดยยึดหลักประชาธิปไตย

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ จากการศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง สำนักงานส่งเสริมการเกษตรอำเภอพานทอง โรงเรียนในพื้นที่อำเภอพานทอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอพานทอง ได้จัดทำ MOU ความร่วมมือในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ และการใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นหมู่บ้านพี่ ในการเป็นตัวอย่างให้กับหมู่บ้านอื่น ๆ ที่อยู่ภายในอำเภอจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ได้เข้ามาศึกษาแล้วนำไปประยุกต์ใช้กับหมู่บ้านของตนเองของตนเอง

2.2 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง ร่วมกับธนาคารทหารไทยในการสร้างภาพลักษณ์องค์กร โดยการส่งเสริมอาชีพในการปลูกมะนาวให้กับหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพื่อให้หมู่บ้านมีรายได้ และสามารถลดรายจ่าย

2.3 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง ดำเนินการประสานผู้ที่มีความสนใจในการเข้ามาศึกษาดูงาน เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในหมู่บ้านให้กับคณะดูงานจากภายในจังหวัดและต่างจังหวัดได้เข้ามาเรียนรู้ และนำรูปแบบการดำเนินงานไปประยุกต์ใช้ในหมู่บ้านของตนเอง

2.4 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง สำนักงานเกษตรอำเภอพานทอง, สำนักงานประมงอำเภอพานทอง, กศน. และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ภายในชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ฯ กองทุนแม่ของแผ่นดิน กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ฯ กลุ่มอาชีพ กลุ่ม OTOP เพื่อเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง ยั่งยืนสามารถพึ่งพาตนเองได้

2.5 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่ม องค์กร ภาคิเครือข่ายเข้ามาส่งเสริมกระบวนการในการจัดแผนชุมชนเพื่อระดมสมอง ค้นหาปัญหา และความต้องการของประชาชน ร่วมกันลงมือแก้ไขปัญหาและรับผลประโยชน์ได้จากการแก้ปัญหา ร่วมกัน

2.6 สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพานทอง ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่ม องค์กร ภาคิเครือข่ายสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดแข่งกีฬา สร้างความสัมพันธ์ให้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากบริบทของอำเภอพานทองในปัจจุบันเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง จากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชน คนในหมู่บ้าน ความสัมพันธ์ แบบเครือญาติ การอยู่แบบสังคมเกื้อกูล ลดลงเรื่อย ๆ

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ จากการวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 การศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จ ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในปัจจัยด้านอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ปัจจัยด้านการเมือง การปกครอง การสนับสนุนจากภาคเอกชน ปัจจัยด้านกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อให้ครอบคลุม และเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

3.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ในอำเภออื่น ๆ ที่มีบริบทพื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อนำมาเปรียบเทียบระดับความสำเร็จของหมู่บ้าน เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบศึกษาในครั้งนี้ และมีการศึกษาในรูปแบบของเชิงคุณภาพในการถอดบทเรียน การบันทึกองค์ความรู้เกี่ยวกับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

บรรณานุกรม

- กวี วงศ์พุด. (2535). *ภาวะผู้นำ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: พี. เค. อินเตอร์พริ้นท์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ซัคเซส มีเดีย.
- จงสวัสดิ์ มณีจอม. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านโคกไพร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จอห์น ซี แม็กซ์เวลล์. (2548). *การเดินทางสู่ความสำเร็จ* (ทศพล โสภโณวงศ์, แปล). กรุงเทพฯ: กษกร กูมอร์นิ่ง.
- ชิต นิลพานิช และกุลชน ธนาพงศธร. (2532). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบลหมู่บ้าน*, หน่วยที่ 8 (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐฎาพร แสงสุวรรณ. (2555). *ความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2539). *การวางแผนเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- นงลักษณ์ จีวู, ทิพย์วรรณ ศิบุญนันท์, อนุ รัชยะพงษ์, ชญานันันท์ ศิริกิจเสถียร และชูเกียรติ เนื้อไม้. (2557). *การถอดบทเรียนความสำเร็จการเป็นชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียงบ้านวังน้ำแดง หมู่ที่ 5 ตำบลท่ามะเขือ อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร*. กำแพงเพชร: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). *การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: 598 Print.
- นฤมล นิราทร. (2543). *การสร้างเครือข่ายการทำงาน: ข้อควรพิจารณาบางประการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- น้ำฝน ผ่องสุวรรณ. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นิสรา ใจชื่อ. (2557). *รายงานการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- บุญทัน ดอกไธสง. (2535). *การจัดการองค์การ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเทคโนโลยีชนบท.
- พระมหาสุทิตย์ อากาศโร. (2547). *เครือข่ายธรรมชาติ ความรู้และการจัดการ*. กรุงเทพฯ: สำนักเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- เรวัต ศุกศิริ. (2556). *ส้ม อีก็ได้อี ลูก เป็น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2531). *การพัฒนาชนบทไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภนุช ตรีเนตร. (2557). *ความสำเร็จในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ: กรณีศึกษาหมู่บ้านวังแสงใต้ ตำบลวังแสง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2546). *แนวความคิดและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตรสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2556). *รู้จักกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง*. เข้าถึงได้จาก: <http://www.villagefund.or.th/index.aspx?Pageid=469&parent=433&directory=1964&pagename=content>
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา. (2554). *กระบวนการขับเคลื่อนเครือข่ายการเรียนรู้หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา ระดับอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา*. นครราชสีมา: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครราชสีมา.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอยางชุมน้อย. (2559). *ข้อมูล จปฐ. อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอยางชุมน้อย.
- สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. (2557). *การดำเนินงานหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน.

- อนุชา พิมาณอก และภควรรณ ลุนสำโรง. (2558). ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน บ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา. ใน *การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ 2* (หน้า 579). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.
- อานันท์ ชินบุตร. (2554). *NPL พลังไร้ขีดจำกัด = Unlimited power and NLP*. กรุงเทพฯ: แอปเปิ้ลบุ๊ก.
- Boissevain, J. (1974). *Friends of friends: Networks, manipulators and coalitions*. Oxford: Basil Blackwell.
- House, E. R. (1978). *The logic of evaluation argument*. Los Angeles: UCLA Center for Study of Evaluation.
- Ingram, H. M., & Mann, D. (1980). *Policy failure: An issue deserving analysis, in why policies succeed or fall*. Beverly Hills, California: Sage Publication.
- McFarland. (1979). *Management: Foundation & practices* (5th ed.). New York: Macmillan Publishing.
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper.
- Yukl, G. A. (1989). *Leadership in organizations*. New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คำอธิบายตัวชี้วัด

คำอธิบายตัวชีวิต

ตัวชีวิตหลักที่มี ★ ได้แก่ตัวชีวิตในข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22

1. ระดับ พออยู่ พอกิน มีจำนวนตัวชีวิตหลัก 10 ตัวชีวิต ได้แก่

ตัวชีวิตในข้อ 1, 2, 4, 8, 10, 13, 16, 17, 20, 21 ตัวชีวิตที่มีเครื่องหมาย ★

2. ระดับ อยู่ดี กินดี มีจำนวนตัวชีวิตหลัก 17 ตัวชีวิต ได้แก่

ตัวชีวิตในข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22 ตัวชีวิต

ที่มีเครื่องหมาย ★ ★

3. ระดับ มั่งมี ศรีสุข ผ่านตัวชีวิตจำนวน 23 ตัวชีวิต (หมายเหตุ หากไม่ผ่านเกณฑ์ ให้

เป็นหมู่บ้าน ระดับ 6 X 2

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

--	--	--

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับผู้นำชุมชนและประชาชนทั่วไปในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
- แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี
- ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ไม่มีชื่อผู้ตอบคำถามใด ๆ และไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบคำถามแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนต่อไป
- ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น
- กรุณากรอกแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถาม 8 ข้อ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน รายได้ สถานะในครัวเรือน ตำแหน่งในหมู่บ้าน การศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 ข้อคำถาม 21 ข้อ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง ได้แก่ ด้านผู้นำชุมชน ด้านภาคีเครือข่าย ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม-วัฒนธรรม และด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ตอนที่ 3 ข้อคำถาม 4 ข้อ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ

ตอนที่ 4 ข้อคำถาม 23 ข้อ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามปลายเปิดสอบถาม ปัญหา อุปสรรคในการพัฒนาหมู่บ้าน
เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ อำเภอพานทอง

.....
ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามนี้

สนใจ ตามแต่र्मย์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าข้อที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ

1. ชาย

2. หญิง

2. อายุ

1. ไม่เกิน 30 ปี

2. 31-40 ปี

2. 41-50 ปี

4. 51 ปีขึ้นไป

3. อาศัยอยู่ หมู่ที่.....บ้าน.....ตำบล.....อื่น ๆ.....

4. อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นระยะเวลา

1. 6 เดือน-2 ปี

2. 3-5 ปี

3. 6-10 ปี

4. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ต่ำกว่า 15,000 บาท

2. 15,000-20,000 บาท

3. 20,001-30,000 บาท

4. มากกว่า 30,000 บาท

6. ท่านมีตำแหน่งอะไรในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ผู้ใหญ่บ้าน/ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

2. สมาชิกสภาท้องถิ่น (สท./ ส.อบต.)

3. กรรมการหมู่บ้าน

4. ประชาชนทั่วไป

5. ประธาน/ คณะกรรมการ/ สมาชิก กลุ่ม องค์กรในหมู่บ้าน (ผู้นำ อช./ ศอช./ อสม./ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี/ แม่บ้านเกษตร/ สตรีพัฒนา/ กองทุนหมู่บ้าน/ กขคจ.)

6. อื่น ๆ.....

7. วุฒิการศึกษา

☐	1. ประถมศึกษา	☐	2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า
☐	3. ปริญญาตรี	☐	4. สูงกว่าปริญญาตรี
☐	5. อื่น ๆ ระบุ		

8. อาชีพหลักในปัจจุบัน

☐	1. เกษตร	☐	2. ค้าขาย
☐	3. รับจ้าง	☐	4. พนักงานบริษัท/ โรงงาน
☐	5. ธุรกิจส่วนตัว	☐	6. ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ
☐	7. อื่น ๆ ระบุ.....		

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
คำชี้แจง ในแต่ละคำถามต่อไปนี้ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านผู้นำชุมชน					
1. ผู้นำชุมชนของท่านเป็นที่ยอมรับของชุมชน					
2. ผู้นำชุมชนของท่านมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชน โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
3. ผู้นำชุมชนของท่านมีการบริหารจัดการที่ดีในการทำงาน เพื่อให้หมู่บ้านบรรลุเป้าหมายในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ					
4. ผู้นำชุมชนของท่านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน					
5. ผู้นำชุมชนของท่านเสียสละเวลาทำงานเพื่อชุมชน					

ปัจจัยภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
6. ผู้นำชุมชนของท่านมีการส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
ด้านภาคีเครือข่าย					
1. หมู่บ้านของท่าน มีกลุ่ม องค์กร ในการพัฒนาหมู่บ้าน					
2. กลุ่ม องค์กร ในหมู่บ้านของท่าน มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ					
3. การให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่ม องค์กร					
ด้านการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน					
1. ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาหมู่บ้าน					
2. ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมทำกิจกรรมเพื่อการพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ					
3. ประชาชนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการติดตามผลของการดำเนินงานของหมู่บ้าน					
ด้านเศรษฐกิจครัวเรือน					
1. ครัวเรือนในหมู่บ้าน มีอาชีพ มีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว					
2. ครัวเรือนในหมู่บ้าน มีการออม สามารถพึ่งพาตนเองได้					
3. ครัวเรือนในหมู่บ้าน น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการประกอบอาชีพ					

ปัจจัยภายใน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด (5)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยน้อยที่สุด (1)
ด้านสังคม-วัฒนธรรม					
1. หมู่บ้านของท่านได้อนุรักษ์และมีการปฏิบัติเพื่อสืบทอดประเพณีอันดีงามของหมู่บ้าน					
2. หมู่บ้านของท่านมีความรักความสามัคคี					
3. ประชาชนในหมู่บ้านของท่านปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาที่นับถือ					
ด้านทุนธรรมชาติ					
1. หมู่บ้านของท่านมีทรัพยากรธรรมชาติที่เพียงพอในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในหมู่บ้าน					
2. หมู่บ้านของท่านส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ					
3. หมู่บ้านของท่านตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ					

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ
คำชี้แจง ในแต่ละคำถามต่อไปนี้ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ปัจจัยภายนอก	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ					
1. หมู่บ้านของท่านได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐอย่างเพียงพอ					
2. หน่วยงานของรัฐได้ส่งเสริมการพัฒนาหมู่บ้านตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
3. หน่วยงานของรัฐได้มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
4. หน่วยงานรัฐได้มีการกระตุ้นการพัฒนาและติดตามผลการดำเนินงานของหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ

คำชี้แจง ในแต่ละคำถามต่อไปนี้ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านจิตใจและสังคม					
1. ประชาชนในหมู่บ้านมีความสามัคคีและความร่วมมืออันดีระหว่างกัน					
2. หมู่บ้านของท่านมีข้อตกลงกำหนดเป็นข้อปฏิบัติของหมู่บ้าน					
3. หมู่บ้านของท่านมี กองทุนเพื่อสวัสดิการของชุมชน					
4. หมู่บ้านของท่านยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย					
5. หมู่บ้านของท่านมีหลักคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกัน					
6. หมู่บ้านปลอดคอบายมุข มีความปลอดภัย ครอบคลุมอบอุ่น					
7. ประชาชนในหมู่บ้านมีความเชื่อมั่นในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
ด้านเศรษฐกิจ					
1. คริวเรือนมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ-รายจ่าย					
2. หมู่บ้านหรือชุมชนมีกิจกรรมลดรายจ่ายและสร้างรายได้					
3. หมู่บ้านมีการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาอาชีพหลักของหมู่บ้าน					
4. หมู่บ้านมีการออมที่มีหลายรูปแบบ					
5. หมู่บ้านมีการดำเนินการสร้างรายได้ในรูปแบบวิสาหกิจชุมชน					

ระดับความสำเร็จของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการเรียนรู้					
1. หมู่บ้านมีระบบฐานข้อมูลชุมชน					
2. หมู่บ้านมีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและแผนชุมชน					
3. หมู่บ้านมีการค้นหาและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4. หมู่บ้านมีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้					
5. หมู่บ้านมีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับศักยภาพของหมู่บ้าน					
6. หมู่บ้านมีการสร้างภาคีเครือข่ายการพัฒนา					
7. หมู่บ้านมีการปฏิบัติตามหลักของการพึ่งตนเอง					
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
1. หมู่บ้านมีจิตสำนึกของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
2. หมู่บ้านมีกลุ่ม/ องค์กรด้านสิ่งแวดล้อม					
3. หมู่บ้านมีการใช้พลังงานทดแทนที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของหมู่บ้าน					
4. หมู่บ้านมีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					

ตอนที่ 5 ปัญหาอุปสรรคในการเป็นหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบอำเภอพานทอง

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามนี้